

บทความวิจัย

เรื่อง เครื่องราง (Omamori) : ความเชื่อนิยมของชาวอาทิตย์อุทัย

โดย

นางสาว อุษณีย์ จำเริญ

รหัสนักศึกษา 05530784

เสนอ

อาจารย์ ตะวัน วรรณรัตน์

บทความวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษารายวิชา 450 460 การศึกษาเอกเทศ

สาขาวิชาเอเชียศึกษา คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ภาคการศึกษาปลาย ปีการศึกษา 2556

ชื่อเรื่อง เครื่องราง (Omamori) : ความเชื่อนิยมของชาวอาทิตย์อุทัย

ชื่อผู้วิจัย นางสาวอุษณีย์ ฉ่ำเนื้อย รหัสนักศึกษา 05530784

อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ตะวัน วรรณรัตน์

ปีการศึกษา 2556

บทคัดย่อ

จัดทำขึ้นเพื่อต้องการศึกษาหาข้อมูลรายละเอียดต่างๆที่เป็นความรู้เกี่ยวข้องกับเครื่องรางของญี่ปุ่น เพื่อนำมาแสดงให้เห็นถึงลักษณะรูปแบบที่แตกต่างกัน ซึ่งเครื่องรางเป็นที่นิยมในหมู่ของชาวญี่ปุ่นตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันและกลายเป็นธุรกิจแนวใหม่ที่ดึงดูดชาวต่างชาติได้ดี อีกทั้งแสดงให้เห็นว่าเครื่องรางญี่ปุ่นเป็นความเชื่อที่เป็นที่นิยมกันในหมู่ของชาวญี่ปุ่นและคนต่างชาติทั้งสิ้น ซึ่งมีลวดลายสีสัน มีเอกลักษณ์ที่แตกต่างกันอย่างโดดเด่น และต้องการศึกษาเกี่ยวกับความเชื่อและการใช้เครื่องรางในแบบต่างๆทั้งไทยและญี่ปุ่น เครื่องรางของไทยและเครื่องรางญี่ปุ่นมีความแตกต่างกันหลายอย่าง ที่เด่นชัดคือ รูปแบบ ลักษณะ สีสัน และความสวยงามของเครื่องรางญี่ปุ่นเป็นสิ่งที่ดึงดูดในคนซื้อมากขึ้น เพราะสามารถนำกลับไปเป็นของฝากให้แก่ญาติพี่น้องหรือเพื่อนได้ ส่วนที่ไม่แตกต่างกันคือ ความเชื่อที่คล้ายกัน ซึ่งเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจ เป็นสิ่งที่ทำให้จิตใจและกายสงบ ปกป้องคุ้มครองให้เกิดแต่สิ่งที่ดีและขับไล่สิ่งเลวร้ายทั้งปวง สามารถทำให้เกิดความมั่นใจในการดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข

คำสำคัญ : Omamori เครื่องราง ความเชื่อ

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

Omamori お守り เป็นเครื่องรางในศาสนาชินโตของชาวญี่ปุ่น มีความสำคัญคล้ายๆ กับพระพุทธรูปหรือพระเครื่องในศาสนาพุทธ คำว่า 守り (mori) แปลว่าปกป้อง ดังนั้นคำว่า お守り จึงหมายถึงเครื่องป้องกันศักดิ์สิทธิ์ ซึ่งโดยปกติแล้วโอมะโมริจะถูกห่อด้วยผ้า แบนกระดาษหรือเศษไม้ที่ผู้อธิษฐานเขียนข้อความเอาไว้เพื่อขอให้นำโชคมาให้ คนญี่ปุ่นยังคงมีความเชื่อเรื่องเครื่องรางของขลังที่จะช่วยป้องกันตัวเองจากสิ่งไม่ดี หรือเพื่อทำให้มีโชคดีในเรื่องต่าง ๆ ถึงแม้ว่าญี่ปุ่นจะเป็นประเทศที่มีความพัฒนาในด้านความเจริญในหลาย ๆ ด้านแต่กลับยังมีความเชื่อในเรื่องเหล่านี้ค่อนข้างเหนียวแน่น วัยรุ่นญี่ปุ่นก็ยังนิยมพกเครื่องรางเหล่านี้ติดตัวเพื่อให้ช่วยในเรื่องต่าง ๆ บางคนมีติดตัวหลาย ๆ ชิ้น ไม่ว่าจะเป็พกเพื่อ ป้องกันอุบัติเหตุ ให้ขับรถปลอดภัย เครื่องรางช่วยให้หายป่วย เครื่องรางช่วยให้มีโชคในเรื่องของความรัก หรือแม้แต่เครื่องรางช่วยให้เรียนดี สอบได้ ก็ยังมี

หากจะเปรียบเครื่องรางของประเทศญี่ปุ่นแล้วก็คงจะคล้าย ๆ กับยันต์ของไทยที่ลงคาถาอาคมณ์เพื่อกันผีบัง เพื่อให้ค้าขายรุ่งเรือง แต่ยันต์เพื่อให้มีโชคเรื่องความรักของไทยเรายังไม่เคยเห็น นอกจากในไทยจะเป็นแผ่นผ้ายันต์แล้ว ก็ยังมีด้ายสายสิญจ์ หรือห้อยพระไปเลย วัยรุ่นไทยไม่ค่อยนิยมห้อยพระเครื่อง หรือผูกด้ายสายสิญจ์ที่ข้อมือเพราะดูแล้วไม่เท่ แต่สำหรับเครื่องรางญี่ปุ่นหรือ omamori มักจะมีการออกแบบได้อย่างน่ารัก น่าใช้ สีสดมีตั้งแต่สีแดงนำโชค สีขาว สีม่วง สีน้ำเงิน จนกระทั่งสีฟ้า สีชมพู ดูแล้วน่ารัก

Omamori มีมากมายหลายแบบทั้งแบบสี่เหลี่ยมที่ด้านนอกเป็นผ้าไหม ปักลวดลายแบบญี่ปุ่น หรือแบบเอาใจวัยรุ่นด้วยดีไซน์ต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็น เครื่องรางของ Sario อย่าง Kitty หรือแม้แต่เครื่องรางโคราเอมอนก็มี ซึ่งในปัจจุบันตามวัดหรือศาลเจ้าแต่ละแห่ง มักจะทำ Omamori จำหน่ายกันทุกแห่ง เรียกได้ว่าหากไปเที่ยวที่ประเทศญี่ปุ่นต้องมี Omamori กลับมาฝากเพื่อน ฝากแฟน หรือ

ครอบครัว หรือใครที่มีเพื่อน หรือคนรู้จักเป็นคนญี่ปุ่นก็คงเคยได้รับ Omamori เป็นของฝากกันอย่างแน่นอน

คุณสมบัติของ Omamori มีประโยชน์อย่างไร คือ Omamori แบบกลางๆ ใช้ได้ทุกโอกาส แต่ส่วนใหญ่แล้วก็มักจะระบุไปทางใดทางหนึ่งเลยมากกว่า เช่น เพื่อให้ประสบความสำเร็จในการเรียน เพื่อให้ความรักราบรื่น เพื่อให้มีสุขภาพแข็งแรง เพื่อให้เดินทางปลอดภัย ฯลฯ ส่วนอีกด้านมักจะบอกชื่อวัดหรือศาลเจ้าที่มาของ Omamori และว่ากันว่าห้ามเปิด Omamori เด็ดขาด ไม่อย่างนั้นจะไม่ขลัง ไม่ศักดิ์สิทธิ์ หรือเสื่อมลงได้ ควรเปลี่ยนเครื่องรางนี้ทุกปีเพื่อป้องกันไม่ให้โชคร้ายของปีที่แล้วที่ Omamori เคยกำจัดปัดเป่าเอาไว้กลับมามีอีก ซึ่ง Omamori เก่ามักจะถูกนำกลับไปให้ศาลเจ้าหรือวัด ซึ่งรู้วิธีการจัดการกับของศักดิ์สิทธิ์เหล่านี้ได้อย่างเหมาะสม ซึ่งว่ากันว่าต้องทำพิธีกรรมก่อนที่จะเผา

ในปัจจุบันเริ่มมีการจำหน่ายเพื่อการค้ามากขึ้น ซึ่งที่มาของ Omamori เหล่านี้ไม่ได้มาอย่างถูกต้องตามหลักพิธีกรรม เชื่อกันว่าไม่มีคุณสมบัติป้องกัน ปัดเป่าโชคร้ายร้าย หรือนำเรื่องดีๆ มาให้เจ้าของ เน้นรูปแบบน่ารัก ดีไซน์สวยๆ เก๋ๆ มักจะใช้ตัวการ์ตูนยอดฮิตมาเป็นแบบด้วย แต่ Omamori แบบนี้ก็ไม่ต้องเปลี่ยนทุกปี มักจะเป็นเครื่องรางแบบกลางๆ ไม่ระบุคุณสมบัติเฉพาะเจาะจงอะไร ซึ่งนิยมตั้งขายกันตามร้านค้าทั่วญี่ปุ่นและเดี๋ยวนี้ยังมีการใช้สีบ่งบอกความหมายด้วย อย่างเช่นสีชมพูหมายถึงความรัก

สีแดงหมายถึงทำมาค้าขึ้นเงินทองไหลมาเทมา สีทองทำให้มีเงินทองและมีโชคลาภ ส่วนสีม่วงก็หมายถึงสุขภาพดี เป็นต้น สัตว์ที่นำมาเป็นแบบของ Omamori ก็มีความหมายนะ อย่างนกฮูกนำโชคก็มักจะหมายถึงขอให้ครอบครัวมีความสุข คนพกพามีสติปัญญาดีเรียนเก่ง หรือถ้าเป็นรูปหน้าปีศาจ (เทพเจ้าที่คอยดูแลความประพฤติของพวกเขา) มักจะเอาไว้ห้อยรถยนต์ไม่ให้ภูติผีไม่ดีมาก่อน ถ้าวุ่นไหนมีกระดิ่งหรือกระปรวนก็จะเรียกแต่สิ่งมงคลเท่านั้น แต่ไม่อนุญาตให้สิ่งอัปมงคลเข้าใกล้

เครื่องราง Omamori นั้นมีหลายราคา ตั้งแต่หลักไม่กี่ร้อยเยน ไปจนถึงหลักหมื่นเยน ยิ่งถ้าเป็นของศาลเจ้าหรือวัดคงแล้วละก็จะยิ่งแพง และในสมัยโบราณความหมายที่แท้จริงของ Omamori นั้น

เพื่อให้มีความสุข ความก้าวหน้า ป้องกันภัยอันตราย แต่สำหรับในปัจจุบันกลับกลายเป็นธุรกิจใหญ่ของญี่ปุ่นอีกธุรกิจหนึ่งเลยทีเดียว

ด้วยเหตุดังกล่าวมานี้ทำให้ผู้วิจัยเกิดความสนใจในการศึกษาและต้องการหาข้อมูลรายละเอียดต่างๆที่เป็นความรู้เกี่ยวข้องกับเครื่องรางของญี่ปุ่น เพื่อนำมาแสดงให้เห็นถึงลักษณะรูปแบบที่แตกต่างกันอย่างสวยงาม น่ารัก และมีความหมายทั้งยังมีความศรัทธาต่อผู้ครอบครองที่คอยเตือนใจให้มีสติ และช่วยปิดเป่าความโชคร้ายทั้งปวงให้หมดสิ้น ซึ่งเครื่องรางเป็นที่นิยมในหมู่ของชาวญี่ปุ่นตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันและกลายเป็นธุรกิจแนวใหม่ที่ดึงดูดชาวต่างชาติได้ดีด้วย หลายคนเมื่อเดินทางมาญี่ปุ่นจึงนิยมเลือกซื้อกลับไปฝากเพื่อนหรือครอบครัว จึงถือได้ว่าเครื่องรางนำโชคของชาวญี่ปุ่นมีชื่อเสียงและเป็นที่นิยมไม่ใช่แค่เพียงชาวญี่ปุ่น แต่รวมถึงนักท่องเที่ยวต่างชาติด้วย

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาว่าความเป็นมาที่ก่อให้เกิดความเชื่อเรื่องเครื่องรางที่เป็นที่นิยมของชาวญี่ปุ่น
2. เพื่อศึกษาว่าเครื่องรางญี่ปุ่นมีรูปแบบลักษณะและความสำคัญอย่างไร
3. เพื่อให้ทราบถึงความนิยมของชาวญี่ปุ่นที่สรรหาเครื่องรางในลวดลายรูปแบบต่างๆในการใช้เป็นเครื่องป้องกันภัยและเครื่องปิดเป่าความโชคร้ายทั้งปวง
4. เพื่อเข้าใจในความเชื่อและการใช้เครื่องรางในแบบต่างๆทั้งไทยและญี่ปุ่น

ขอบเขตของการศึกษา

ผู้ศึกษาได้จำกัดขอบเขตของการศึกษา โดยศึกษาเรื่อง “เครื่องราง (Omamori) : ความเชื่อนิยมของชาวอาทิตย์อุทัย” ซึ่งเกี่ยวข้องกับ ความเชื่อในสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่มีอำนาจอยู่ภายในเครื่องรางซึ่งเป็นการเชื่อที่นิยมกันในหมู่คนญี่ปุ่นที่ไม่ว่าจะไปวัดหรือศาลเจ้าไหนๆก็ต้องซื้อกลับมาทุกครั้ง เครื่องรางนั้นจะมีลักษณะ รูปแบบ ลวดลาย และความหมายที่แตกต่างกันไป สามารถเลือกซื้อได้ตามความต้องการ อีกทั้งยังเป็นเครื่องเตือนใจให้มีสติอีกด้วย โดยศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากหนังสือและสื่ออิ

เลือกทรอนิกส์ต่างๆที่เกี่ยวข้องกับประเด็นที่ศึกษา รวมถึงได้สอบถามชาย-หญิง จำนวน 100 คน ในกรณีศึกษา ความเชื่อเรื่องเครื่องรางของไทยและญี่ปุ่น

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับความเชื่อ ศาสนา วัฒนธรรมประเพณี ตลอดจนรูปแบบลักษณะของเครื่องรางที่สำคัญของชาวญี่ปุ่นที่ได้รับความนิยมและมีชื่อเสียง
2. รวบรวมข้อมูลขั้นพื้นฐานที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับเครื่องราง ความเชื่อ และค่านิยมของชาวญี่ปุ่นจากหนังสือ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์
3. เรียบเรียงและวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมด
4. ทำแบบสอบถาม ชาย-หญิง จำนวน 100 คน เกี่ยวกับความเชื่อเรื่องเครื่องรางของไทยและญี่ปุ่น
5. สรุปผลการวิจัย และรวบรวมผลการศึกษาในรูปแบบของบทความวิจัย

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. ทฤษฎีความเชื่อ (Beliefs)

ความเชื่อเป็นธรรมชาติที่เกิดขึ้นกับมนุษย์ และถือว่าเป็นวัฒนธรรมของมนุษย์อย่างหนึ่ง การดำรงชีวิตของมนุษย์ในสมัยโบราณที่มีความเจริญทางด้านวิชาการน้อย ความเชื่อจึงเกิดจากการเกิดขึ้นและการเปลี่ยนแปลงของธรรมชาติที่มนุษย์เชื่อว่าเป็นการบันดาลให้เกิดขึ้น จากอำนาจของเทวดา พระเจ้า หรือภูตผีปิศาจ ดังนั้นเมื่อเกิดปรากฏการณ์ต่างๆ ขึ้น เช่น ฝนตก ฟ้าร้อง ฟ้าผ่า แผ่นดินไหว ภูเขาไฟระเบิด อุทกภัยและวาทภัย ต่างๆ ขึ้น ล้วนเป็นสิ่งที่มียุทธิพลต่อชีวิตหรือความเป็นอยู่ของมนุษย์ ซึ่งยากที่จะป้องกันหรือแก้ไขได้ด้วยตัวเอง บางอย่างเป็นเหตุการณ์ที่อำนาจประโยชน์ แต่บางเหตุการณ์ก็เป็นอันตรายต่อชีวิตและ ความเป็นอยู่ของมนุษย์ มนุษย์จึงพยายามที่จะคิดหาวิธีการที่จะ

ก่อให้เกิดผลในทางที่ดี และเกิดความสุขให้กับตนเอง เพื่อกระทำต่อสิ่งที่มีอำนาจเหนือธรรมชาติ เหล่านั้น ทำให้เกิดเป็นแนวทางปฏิบัติที่เป็นพิธีกรรมหรือศาสนาเกิดขึ้น

ความหมายของความเชื่อ คำว่า “ความเชื่อ” มีความหมายอยู่หลายความหมาย นักวิชาการ และผู้รู้ได้ให้ความหมายของความเชื่อไว้ในแง่มุมต่างๆ ดังนี้ ความเชื่อ คือ การยอมรับว่าสิ่งใดสิ่งหนึ่งเป็นความจริงหรือเป็นสิ่งที่เราไว้วางใจ ความจริงหรือความไว้วางใจที่เป็นรูปของความเชื่อนั้น ไม่จำเป็นว่าจะต้องเป็นความจริงที่ตรงตาม หลักเหตุผลหรือหลักวิทยาศาสตร์ใดๆ คนที่เชื่อในฤกษ์ยามก็จะถือว่า วันเวลาการโคจรของดวงดาวจะก่อให้เกิดผลต่อตัวมนุษย์ คนที่เชื่อเครื่องรางของขลังก็จะมี ความยึดมั่นว่า เครื่องราง ของขลังให้คุณให้โทษแก่ตนได้จริง ตัวอย่างของความเชื่อ ได้แก่ ไสยศาสตร์ โหราศาสตร์ โชคลาง ของขลัง ผีสาง นางไม้ ความเชื่ออำนาจลึกลับ สิ่งศักดิ์สิทธิ์ อิทธิฤทธิ์ ปาฏิหาริย์ เหล่านี้เป็นต้น

(กลุ่มวิทยาลัยครุภาคใต้, 2526 : 23) ชวัช ปุณโณทก (2528 : 350) ได้กล่าวถึงความเชื่อไว้ว่า ความเชื่อ คือ การยอมรับอันเกิดอยู่ในจิตสำนึกของมนุษย์ต่อพลังอำนาจเหนือธรรมชาติที่เป็นผลดี หรือผลร้ายต่อมนุษย์นั้นๆ หรือสังคมมนุษย์นั้นๆ แม้ว่าพลังอำนาจเหนือธรรมชาติเหล่านั้น ไม่สามารถที่จะพิสูจน์ได้ว่าเป็นความจริง แต่มนุษย์ในสังคมหนึ่งยอมรับและให้ความเคารพเกรงกลัวสิ่งเหล่านี้ เรียกว่าความเชื่อ ฉะนั้นความเชื่อจึงมีขอบเขตกว้างขวางมากไม่เพียงแต่จะหมายถึงความเชื่อในดวงวิญญาณทั้งหลาย (belief in spiritual beings) ภูตผี คาถาอาคม โชคลาง ไสยเวทย์ต่างๆ ยังรวมถึงปรากฏการณ์ธรรมชาติที่มนุษย์ยอมรับนับถือ เช่น ต้นไม้ (ต้นโพธิ์ ต้นไทร) ป่าเขา เป็นต้น ความเชื่อ หมายถึง เห็นตามด้วย มั่นใจ ไว้วางใจ นับถือ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2525 : 278) และในลักษณะคล้ายกันนี้ มานิต มานิตเจริญ (2514 : 453) กล่าวว่าความเชื่อหมายถึง เห็นจริงด้วย วางใจ ไว้วางใจ มั่นใจและนับถือ อนึ่ง พจนานุกรมศัพท์สังคมวิทยา อังกฤษ – ไทย (2524 : 42) ให้ความหมายเกี่ยวกับความเชื่อไว้ 2 นัยด้วยกันคือ

1. การยอมรับข้อเสนอข้อใดข้อหนึ่งได้ว่าเป็นความจริง การยอมรับเช่นนี้โดย สารีตละสำคัญ แล้วเป็นการรับเชิงพุทธิปัญญา แม้ว่าจะมีอารมณ์สะท้อนใจเข้ามาประกอบร่วมด้วย ความเชื่อจะ

ก่อให้เกิดภาวะทางจิตขึ้นในบุคคลซึ่งอาจจะเป็นพื้นฐาน สำหรับการกระทำ โดยสมัครใจของบุคคลนั้น ความเชื่อ อาจจะมีพื้นฐานจากหลักฐานข้อเท็จจริงที่เชื่อได้หรือมีพื้นฐานจาก ความเดียดฉันท์จากการ นิกรู้อาเอง หรือจากลักษณะที่ทำให้เกิดความเข้าใจไขว้เขวก็ได้เพราะฉะนั้น ความเชื่อจึงมิได้ขึ้นอยู่กับ ความจริงเชิงวัตถุวิสัยในเนื้อหาความเชื่อแปลกวิถดการก็ได้ คนเราอาจจะกระทำกรอย่างแข็งขัน จริงจัง หรืออย่างบ้าคลั่งด้วยความเชื่อที่ผิดได้เท่ากับที่ทำด้วยความเชื่อที่ถูกต้องอย่างไรก็ดี การทำที่ ใช้สติปัญญาใดๆ ก็ตาม ย่อมต้องอาศัย ความเชื่อด้วยเสมอ แต่สติปัญญาเองนั้นอาจใช้มาทดสอบความ เชื่อและตรวจดูความสมบูรณั ถูกต้องพื้นฐานความเชื่อนั้นได้

2. การยอมรับข้อเสนอข้อใดข้อหนึ่งว่า เป็นจริงโดยที่ยังมิได้พิสูจน์ได้โดยวิธีการ ของ วิทยาศาสตร์ จากคำจำกัดความต่างๆ ข้างต้น จึงพอสรุปความหมายของความเชื่อไว้ว่า “ความเชื่อ” หมายถึง การยอมรับต่างๆว่าเป็นจริง มีอยู่จริง และมีอำนาจที่จะบันดาลให้เกิดผลดีหรือ ผลร้ายต่อการ ดำรงชีวิตของมนุษย์ ถึงแม้ว่าถึงนั้นจะไม่สามารถพิสูจน์ได้ว่าเป็นความจริงด้วยเหตุผล แต่เป็นที่ ยอมรับกันในกลุ่มชนหรือสังคม

แนวคิดและความเป็นมาของความเชื่อ ความเชื่อของมนุษย์ได้มีวิวัฒนาการตามลำดับขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ความเชื่อในธรรมชาติ ความเชื่อระดับต่ำสุดของมนุษย์ คือความเชื่อในธรรมชาติ เพราะ ธรรมชาติเกิดอยู่ข้างเคียงกับมนุษย์ มนุษย์เกิดมาลิ้มตาในโลก ถึงแรกทีมนุษย์ได้เห็น ได้สัมผัสก่อนสิ่ง อื่นคือธรรมชาติรอบตัวมนุษย์และธรรมชาติต่างๆเหล่านั้น ได้แก่ ความมืด ความสว่าง ความหนาว ความร้อน ดวงอาทิตย์ ดวงจันทร์ ดวงดาว แม่น้ำลำธาร ต้นไม้ ฟ้าร้องฟ้าผ่า แผ่นดินไหว ภูเขาไฟ ระเบิด มนุษย์เชื่อว่าธรรมชาติเหล่านั้นมีตัวตน มีอำนาจ พิเศษและสามารถก่อให้เกิดคุณและโทษแก่ มนุษย์ได้ มนุษย์จึงเกรงกลัวและกราบไหว้ ดังนั้น การนับถือธรรมชาติจึงนับเป็นขั้นแรกแห่งความ เชื่อของมนุษย์

2. ความเชื่อในคติถือผีสง เทวดา วิวัฒนาการแห่งความคิดของมนุษย์เกิดขึ้นพร้อมกับความ เจริญรอบข้างอย่างอื่น มนุษย์มีความสงสัยว่าความมืด ความสว่าง ความร้อน ความหนาว ดวงอาทิตย์

ดวงจันทร์ ฟากฟ้า แม่น้ำ ภูเขาและต้นไม้ใหญ่ที่สามารถบันดาลให้เกิดความผันแปรไปได้ต่างๆในตัว
ธรรมชาติเหล่านั้น และมีผลบันดาลให้เกิดความสุขและความทุกข์แก่มนุษย์ ด้วยเหตุนี้ มนุษย์จึงสร้าง
รูปเทวดาบ้าง รูปมนุษย์บ้าง หรือรูปครึ่งมนุษย์ ครึ่งสัตว์บ้าง เช่น พระภูมิเจ้าที่ แม่นางเรือ และ
เทพารักษ์ต่างๆ เป็นต้น เพื่อบูชา ธรรมชาติเหล่านี้คงมีอำนาจอะไรอย่างหนึ่งสิ่งสถิตอยู่ อำนาจที่
สามารถบันดาลให้เป็นได้นั้น เรียกว่า เจตภูตหรือวิญญาณ เจตภูตที่มีอำนาจทำความทุกข์ให้เกิดขึ้น
อาจเป็นมารร้ายหรือ ผีสาวอย่างใดอย่างหนึ่ง ส่วนที่นำความสุขมาให้อาจเป็นท้าวประเภทใดประเภท
หนึ่ง และในขั้นนี้ เจตภูตที่ทรงอำนาจสถิตอยู่ในธรรมชาตินั้นๆ อาจแบ่งออกได้อีกเป็น 3 ลำดับแห่ง
วิวัฒนาการทางความคิดของมนุษย์ดังนี้

2.1 เริ่มจากธรรมชาติแต่ละอย่างก่อน แล้วกว้างออกไปถึงธรรมชาติทุกอย่างใน โลก โดยเชื่อ
ว่าสรรพสิ่งในโลกมีวิญญาณสิ่งสถิตอยู่

2.2 เชื่อว่าวิญญาณเหล่านั้นมีอำนาจไปแต่ละอย่าง อาจบันดาลความคิด ความชั่ว ความสุข และ
ความทุกข์ให้แก่มนุษย์ได้แต่ละอย่างตามอำนาจและความกรุณาที่มีอยู่ วิญญาณ เหล่านั้นต้องมีรูปร่าง
แต่ไม่สามารถเห็นได้

2.3 เริ่มสร้างขึ้นด้วยความนึกคิดของตนเอง ภาพที่ตนนับถือเรียกว่าพระเจ้า หรือเทพเจ้าหรือผี
สาวเทวดาก็ตามเกิดขึ้นมาแต่ครั้งนั้น ความเชื่อเช่นนี้เป็นมูลเหตุอีกประการ หนึ่งของศาสนา
นักปราชญ์ในสังคมมนุษย์โบราณเรียกความเชื่อนี้ถือว่าวิญญาณหรือเจตภูต (เสฐียร พันธงย์, 2513 :
30 – 31)

3. ความเชื่อในวิญญาณบรรพบุรุษ ความเชื่อเรื่องวิญญาณบรรพบุรุษ ได้แก่ มารดา บิดา ปู่ย่า
และตายายที่ตายไปแล้ว วิญญาณของบุคคลเหล่านั้นไม่ได้ไปไหน ยังคงอยู่เพื่อปกป้องรักษาดูแลบุตร
หลานของพวกเขา ทำให้เกิดการบูชาวิญญาณบรรพบุรุษ โดยสังเกตตัวอย่าง ได้ที่การบังสุกุลให้กับผู้ที่
ล่วงลับไปแล้วของคนไทย และการกราบไหว้บูชาบรรพบุรุษของคนจีน

4. ความเชื่อในเทพเจ้าหลายองค์ ความคิดของมนุษย์ได้พัฒนาติดต่อกันมาจาก ความคิดเรื่องสร้าง ภาพเทพเจ้าตามมโนคติของตน โดยคิดเห็นว่าธรรมชาติอย่างใดควรมีรูป เป็นอย่างไร และธรรมชาติ อย่างไม่ไหนมีอำนาจสูงต่ำกว่ากันอย่างไร บางพวกเชื่อว่าพระอาทิตย์ เป็นเทพเจ้าสูงสุด บางพวกเชื่อว่า ฟากฟ้าเป็นเทพเจ้าผู้ยิ่งใหญ่ บางพวกเชื่อว่าพระจันทร์เป็น เทพเจ้าสูงสุดกว่าเทพเจ้าองค์ใด เทพเจ้าแต่ละองค์มีอำนาจลดหลั่นกัน และมีหน้าที่แตกต่างกัน

ความจำเป็นที่มนุษย์ต้องผูกพันอยู่กับความเชื่อ

ความจำเป็นที่มนุษย์ต้องผูกพันอยู่กับความเชื่อที่สำคัญที่อยู่ 4 ประการคือ

1. มนุษย์ไม่อาจขาดความเชื่อหรือความคิดได้ เพราะหากขาดความเชื่อเสียแล้ว มนุษย์จะไม่เข้าใจตนเอง และไม่เข้าใจโลกหรือสภาพสิ่งแวดล้อมได้ ถ้าไม่เข้าใจสิ่งเหล่านั้น แล้ว มนุษย์ก็ไม่อาจดำรงชีวิตอยู่ได้ ตัวอย่าง หากไม่รู้ว่าตนเป็นใครชายหรือหญิง เด็กหรือ ผู้ใหญ่ก็จะไม่อาจติดต่อกับผู้อื่นได้ หากไม่มีความรู้เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมก็ไม่อาจไขประโยชน์ จากสิ่งแวดล้อม หรืออาจถูกภัยอันตรายจากสภาพแวดล้อมได้ การเข้าใจหรือมีความเชื่อในสิ่ง เหล่านี้ จึงทำให้มนุษย์สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้

2. ชีวิตมนุษย์ มีทั้งสิ่งที่เห็นได้ พิสูจน์ได้ เข้าใจได้ หากมนุษย์ไม่มีความคิดหรือ ความเชื่อเกี่ยวกับสิ่งเหล่านี้เป็นฐานไว้บ้างแล้ว มนุษย์ก็จะไม่สามารถประพฤติปฏิบัติเกี่ยวกับ สิ่งเหล่านั้นได้ เช่น อนาคตเป็นสิ่งที่ยังมองไม่ถึง ผีหรือเทวดาเป็นสิ่งที่มองไม่เห็น ความรัก ความซึ้ง ความดีความชั่ว ก็วัดไม่ได้ มนุษย์จะต้องอาศัยความเชื่อหรือสร้างความคิดเกี่ยวกับสิ่ง เหล่านี้ไว้เป็นทุน เพื่อจะได้ประพฤติปฏิบัติต่อสิ่งเหล่านั้นเพื่อเสริมต่อจากสิ่งเหล่านั้นได้ถูกต้อง

3. ความเชื่อทำให้มนุษย์เกิดความมั่นใจ เช่น เมื่อมนุษย์เชื่อว่าเครื่องบินสามารถ บินในอากาศได้ มนุษย์สามารถควบคุมเครื่องบินให้ถลาลงสู่อากาศได้ มนุษย์เชื่อว่าตนมีกำลัง ภายดีก็就会有ความมั่นใจในการต่อสู้ เพราะเชื่อว่าสัมมาอาชีพเป็นการทำได้แม้ยากลำบากก็มี กำลังใจฝ่าฟันทำ เป็นต้น

4. ความเชื่อทำให้เกิดความสบายใจ เช่น เชื่อในเจตนาของพระเจ้าที่จะทดลอง ความอดทน ทุกข์ยาก จึงทำให้เจ็บปวดไม่หายหรือทำความพยายามแล้วไม่สำเร็จ คนไข้เชื่อความสามารถของหมอ จึงยอมให้ผ่าตัด (ด้วยความสบายใจ) เป็นต้นประเภทของความเชื่อ

ความเชื่อของมนุษย์มีอยู่มากมาย แต่ละภูมิภาคอาจจะมีส่วนที่คล้ายคลึงกันและแตกต่างกันไปบ้าง อย่างไรก็ตาม เราสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ คือ

1. ความเชื่อทั่วไป หรือความเชื่อธรรมดา (beliefs) ซึ่งคนส่วนใหญ่จะมีอยู่ สามารถ แบ่งย่อยออกไปได้ดังนี้

1.1 ความเชื่อปรากฏการณ์ธรรมชาติ ได้จากการที่มนุษย์ในสมัยแรกๆ อาศัย ธรรมชาติเป็นอยู่ เมื่อฝนตก ฟ้าร้อง ก็กลัว บางทีเกิดฟ้าผ่าลงมาตนได้รับอันตรายก็เข้าใจว่า ธรรมชาติลงโทษเพราะพระเจ้าท่านพิโรธ เมื่อน้ำท่วมใหญ่หรือฝนแล้ง ก็ว่าพระเจ้าลงโทษ จึงหาวิธีการบไหว้อ้อนวอนมิให้ท่านลงโทษ เป็นต้น

1.2 ความเชื่อเกี่ยวกับขากกลางบ้าน ความเชื่อในเรื่องนี้เกิดขึ้นเมื่อมนุษย์เจ็บป่วย ไม่สามารถ ประกอบอาชีพ ก็หาหูกยาอันเป็นสมุนไพรรักษาหายบ้างไม่หายบ้าง เพราะยาออกฤทธิ์ช้า เช่น คนปากเป็นนกระจอกก็เอาเปลือกเคมาเคี้ยว เป็นตาแดงให้เคี้ยว กระเทียมเป่าที่ตา เป็นต้น

1.3 ความเชื่อเกี่ยวกับฤกษ์ยาม นิมิต การประกอบพิธีต่างๆ ถือว่าเป็นสิ่ง สำคัญเพื่อเป็นสิริมงคลแก่ตัวเองต่อไปภายหน้า เช่น ขึ้นบ้านใหม่ก็หาฤกษ์ยาม จะเดินทางไกลไปค้าขายก็หาฤกษ์ยาม ออกเดินทางทิศใดจึงจะดี ส่วนความฝันหรือนิมิตนั้น เชื่อกัน ว่ามีส่วนของความจริง ทำให้บางคนถือเอามาเป็นภาระในการกระทำต่างๆ ถ้าฝันดีก็หวังว่าจะ โชคดีมีสุข หากฝันร้ายก็จะหาวิธีปิดเป่าโดยแก้ฝันตามแม่น้ำบ้าง ทางสี่แพร่งบ้าง เป็นต้น

1.4 ความเชื่อเกี่ยวกับลักษณะของคนและสัตว์ มนุษย์ได้คลุกคลีอยู่ด้วยกันเป็น เวลานาน ย่อมจะนำเอาลักษณะที่ดีด้วยของกันและกันมาพิจารณา แล้วสรุปเอาน่าจะเป็น อย่างนี้น่าจะเป็นอย่างนั้น แล้วบอกเล่าสืบต่อกันมา เช่น บอกว่าคนที่หน้ากรือ คอสั้น ห้ามคบ หรือหญิงที่เดินกางแขนเหมือน

ชาย เป็นสตรีโทษ ห้ามแต่งงานด้วย กรณีเกี่ยวกับสัตว์ เช่น ควายที่จะนำมาใช้งานต้องดูขวัญว่าที่ตัวมีกี่ขวัญ ถ้ามีไม่ครบตามลักษณะที่กำหนดถือว่าไม่ดี เป็นต้น

1.5 ความเชื่ออันเนื่องมาแต่ศาสนา แต่ละศาสนาสอนให้คนเชื่อด้วยวิธีต่างๆ กัน แต่จุดหมายปลายทางคือความสุขในชีวิตเช่นเดียวกัน เช่น ศาสนาคริสต์ สอนให้รักเพื่อน มนุษย์ ผู้กระทำความผิดมีการสารภาพบาปต่อพระเจ้าจะหมดบาปได้ ศาสนาพุทธสอนให้เชื่อในการ กระทำและผลของการกระทำ เป็นต้น

1.6 ความเชื่อเกี่ยวกับการทำมาหากินและอาชีพ มนุษย์ต้องประกอบอาชีพเพื่อ ความอยู่รอด การเพาะปลูกต่างๆ จะได้ผลดีจึงมีทั้งข้อห้ามและข้อปฏิบัติ เช่น ห้ามยืมเวลา ปลูกข้าวโพด จะทำให้ฝักข้าวโพดมีเมล็ดห่างๆ เวลาต้นไม่มีดอกข้อห้ามนี้จะทำให้ผลเน่า เป็นต้น

1.7 ความเชื่อเกี่ยวกับประเพณี แต่ละภูมิภาคมีประเพณีมากมาย เพราะความ เชื่อของแต่ละท้องถิ่นมีอย่างนั้น มีการประกอบพิธีตามความเชื่อในประเพณีอยู่ด้วย เช่น ประเพณีชิงเปรตในภาคใต้ ประเพณีทำบุญคูณลานในอีสาน ประเพณีสงกรานต์ เป็นต้น

1.8 ความเชื่อเรื่องเคล็ดและแก้เคล็ด มนุษย์มีความเชื่อว่าสิ่งที่ไม่ดีจะกลายเป็นดีได้เมื่อได้แก้เคล็ดแล้ว เช่น เชื่อว่าเกิดมาอายุเท่านั้นเท่านั้นจะถึงชาติ ก็ทำพิธีสืบชะตาต่ออายุ หรือตัดกรรม จะทำให้อายุยืนอยู่ไปได้นาน หรือผู้ผลิตแป้งเชื่อสุราเมื่อดอกแป้งเชื่อ ก็จะนอนคลุมโปงทำเป็นทีว่าเมา จะทำให้แป้งเชื่อมีคุณภาพดี เป็นต้น

1.9 ความเชื่อเกี่ยวกับ นรก สวรรค์ ชาติ ภพ เป็นความเชื่อของมนุษย์ที่มีมา นานแล้วว่าการทำไม่ดีจะตกนรก ถูกขมบาลทรมาน ถ้าทำดีจะมีสุขขึ้นสวรรค์ เชื่อว่าตายแล้ว ไปเกิดในชาติหน้าต่อไป เป็นความเชื่อที่เนื่องมาจากศาสนาเช่นกัน เป็นความฉลาดของคน โบราณที่ใช้อุบายสอนคน เพื่อให้เป็นคนดี มีความหวังในชีวิต

1.10 ความเชื่อเกี่ยวกับเลขดี เลขร้าย วันดี วันร้าย ตัวเลขนับว่าเป็นสิ่งที่เชื่อว่าจะให้คุณให้โทษแก่มนุษย์ เช่น ชาวตะวันตก เชื่อว่าเลข 13 เป็นตัวเลขอัปโชค ก็จะหลีกเลี่ยงการกระทำที่เกี่ยวกับ

เลขนี้ คนไทยเชื่อว่าเลข 9 ดี ทำอะไรก้าวหน้าก็จะประกอบพิธีในวันที่ เป็นเลขเก้า นอกจากนั้นยังเชื่อในวันจันทรวิสาขบูชา ตามหลักโหราศาสตร์อีกด้วย

2. ความเชื่อที่แฝงไว้ด้วยความกลัว หรือความเชื่อทางไสยศาสตร์ (superstition)

ไสยศาสตร์ คือ การเชื่อถือโดยรู้สึกเกรงขามหรือกลัวในสิ่งที่เข้าใจว่าอยู่เหนือ ธรรมชาติหรือในสิ่งลึกลับ อันไม่สามารถจะทราบด้วยเหตุผลตามหลักวิทยาศาสตร์ และสิ่งนั้น อาจจะให้ดีหรือร้ายแก่ผู้ที่เชื่อถือก็ได้

มูลเหตุจูงใจที่ทำให้คนสนใจไสยศาสตร์

การที่คนเราสนใจไสยศาสตร์นั้นมีมูลเหตุ 2 ประการ คือ เพราะความกลัว เช่น กลัวผี กลัวต้นไม้ใหญ่ กลัวภัยพิบัติ กลัวความเจ็บไข้ได้ป่วย และกลัวอุบัติเหตุต่างๆ และเพราะความต้องการ เช่น ต้องการโชคลาภ ต้องการชัยชนะในการแข่งขันความสุข และความปลอดภัย เป็นต้น ส่วนวัตถุประสงค์ในการที่จะเชื่อและปฏิบัติตามความเชื่อนั้นก็มีอยู่ 2 ด้าน ด้วยกัน คือ ในด้านก่อน ได้แก่ การนำมาซึ่งโชคดี ความสำเร็จ ความสุข ความปลอดภัย และในด้านการทำลาย ได้แก่ การมุ่งทำลายสิ่งที่ไม่ดีต่างๆ เช่น เเคราะห์ร้าย ศัตรู โรคภัย ไข้เจ็บ และภัยพิบัติ เป็นต้น (รัชนิกร เศรษฐโชติ, 2532 : 183)

ประเภทต่างๆ ที่เกี่ยวกับไสยศาสตร์

ไสยศาสตร์แบ่งออกเป็น 4 ประเภท คือ วิญญาณ ผีสางเทวดา เครื่องราง ของขลัง และโชคลาภ (รัชนิกร เศรษฐโชติ, 2532 : 185 – 187)

1. วิญญาณ ตามหลักพุทธศาสนาถือว่า วิญญาณเป็นนามธรรมที่มีลักษณะ คล้ายๆ กับพลังงานทางวัตถุ หากแต่ว่าเป็นพลังงานทางด้านนามธรรม มีการเกิดดับอยู่ตลอดเวลา อำนาจการบันดาลของวิญญาณทำให้เกิดอุปปาติกะ (สัตว์ที่ผูกขึ้น) ซึ่งอาจเป็น เทวดา สัตว์นรกหรือเปรตก็ได้ การติดต่อกับอุปปาติกะตามความเชื่อทางไสยศาสตร์ สามารถทำได้โดย

1.1 อาทาศปัญญา คือ เชิญเทวดาในกระจกหรือแก้วแล้วถามปัญหา เช่น ผิด้วยแก้ว

1.2 กุมาริปัญหา คือ เชิญเทวดาเข้าสิงในสรีระของกุมาริ เช่น การเข้าทรง

1.3 การเข้าสมาธิติดต่อ ซึ่งผู้ที่จะทำได้ต้องเป็นผู้ที่ได้สมาธิขั้นสูงเท่านั้น

2. ผีสางเทวดา คนไทยมีความเชื่อเรื่องผีว่ามีอยู่มากมายหลายชนิด ทั้งที่ให้คุณและให้โทษ ผีให้คุณที่ได้รับการยกย่องบูชาและเช่นไหว้ ได้แก่ ผีเรือน ผีบ้าน พระภูมิ เจ้าพ่อหลักเมือง ปู่เจ้าสมิงพราย และปู่โสมเฝ้าทรัพย์ ส่วนผีที่ให้โทษก็มีอยู่มากมาย แต่คนไทย ก็มีวิธีเช่นไหว้ขอร้องมิให้ผีมาทำอันตราย บรรดาผีทั้งหลายที่คนไทยรู้จักมานานมีดังนี้คือ

2.1 แม่โพสพ เป็นผีที่คนไทยเชื่อว่าคุ้มครองการทำไร่นาให้ได้ผลดี สมควรให้ความเคารพ เมื่อรับประทานข้าวอิ่มแล้วผู้ใหญ่ในสมัยก่อนมักสอนให้เด็กไหว้แม่โพสพทุกครั้ง

2.2 นางกวัก เป็นผีผู้หญิงซึ่งคนไทยโดยเฉพาะอย่างยิ่งพวกพ่อค้าแม่ค้าเชื่อกันมาก มักมีนางกวักไว้บูชา โดยเชื่อว่าจะทำให้การค้าขายเจริญรุ่งเรืองเพราะมีเสน่ห์กวักมือ เรียกให้ลูกค้าเข้าร้านได้มาก มักทำเป็นรูปผู้หญิงกวักมือ แต่งกายแบบสมัยโบราณ คือนุ่งผ้าโจงกระเบน ห่มผ้าแถบสไบเฉียง หัวผมประดับ

2.3 แม่ย่านาง เป็นผีผู้หญิงแก่ มีหน้าที่รักษาเรือ ชาวเรือถือกันว่าแม่ย่านางซึ่งสถิตอยู่ที่หัวเรือ เป็นผู้ที่บันดาลแต่ความสุขสวัสดิ์ และให้ความคุ้มครองรักษาพวกเขา ตลอดเวลาที่อยู่ในน่านน้ำ

2.4 นางตะเคียนหรือพรายตะเคียน เป็นผีผู้หญิงประจำต้นตะเคียนซึ่งเป็น ต้นไม้ขนาดใหญ่ คนไทยไม่นิยมนำไม้ตะเคียนมาปลูกสร้างบ้าน เพราะกลัวนางตะเคียนสิงอยู่ ใครเคราะห์ร้ายไปซื้อไม้ตะเคียนมาทำเสาต้องรีบจัดการแก้ไขเปลี่ยนแปลงทันที คนไทยบางคน เมื่อเห็นเสาดกน้ำมันจะเชื่อว่านางตะเคียนร้องไห้ จำเป็นต้องทำพิธีเช่นไหว้ขอภัยจากนาง

2.5 ผีกระสือ เป็นผีที่เข้าสิงผู้หญิง มีแสงคล้ายไฟแวบแวมอย่างหึ่งห้อย ชอบออกหากินตอนกลางคืนตามที่สกปรก เป็นผีที่อดอยากมาก น้ำลายจึงไหลอยู่เสมอ เชื่อกันว่าผีกระสือกินจุตะกตะกลาม และชอบใช้ผ้าถุงสีดำของผู้หญิงเช็ดปาก

2.6 นางตานี เป็นผีผู้หญิงสิงอยู่ในต้นกล้วยตานี คนในสมัยโบราณไม่ควรปลูกต้นกล้วยนี้ไว้ในบ้าน เพราะกลัวผีตานีหลอก

2.7 ผีปอบ เป็นผีที่เข้าสิงในร่างกายคนแล้วแย่งอาหารกินจนคนฝ่ายพอมลง ทุกวันและเมื่อกินถึงดับไตไส้พุงแล้วก็ต้องตายในที่สุด โบราณให้สังเกตว่าคนที่ถูกผีปอบเข้าสิงนั้นมักตาขวาง ไม่กล้าสบตาคน และร่างกายจะพอมซุบลงเรื่อยๆ

2.8 ผีโงมด เป็นผีที่มีรูปร่างเป็นดวงไฟ มีแสงวิบวับ อยู่ตามที่มีน้ำสกปรก ชอบปรากฏตัวตอนกลางคืน เป็นผีขนาดเล็กๆ ไม่ทำร้ายคนให้เดือนร้อนอะไรนัก เพียงแต่หลอกให้คนหลงทางเล่นคือ ทำเป็นส่องทางให้คนเดินตามไปในทางที่ไม่ถูกต้อง

3. เครื่องรางของขลัง ของขลัง (fetish) หมายถึง สิ่งของเฉพาะอย่างซึ่งมีอำนาจสิงอยู่ ผู้ใดนำของขลังผูกเข้ากับเส้นเชือกแขวนคอเอาไว้จะเกิดความอบอุ่นใจ มั่นใจในตนเอง และกล้าที่จะออกไปเสี่ยงภัย แต่ถ้าของขลังชิ้นนั้นไม่ได้ผลก็จะทิ้งไปแล้วพยายามหาอันใหม่มาทดแทนได้ คนไทยมีการนับถือเครื่องรางมาแต่โบราณ สังเกตได้จากหนังสือวรรณคดีต่างๆ ซึ่งมักจะมีการกล่าวถึงเครื่องรางของขลังเสมอ ด้วยคิดว่าเครื่องรางของขลังสามารถจะ ป้องกันภัยอันตรายทั้งปวง และที่สำคัญที่สุด คือ ทำให้เกิดกำลังใจว่ามีบางสิ่งบางอย่างที่ช่วยตนได้ เครื่องรางของขลังจึงเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับจิตใจ ซึ่งกลายเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับผู้ศรัทธา

4. โขกลาง หมายถึง เครื่องหมายที่ปรากฏให้เห็น เพื่อบอกเหตุร้ายหรือเหตุดี ซึ่งคนไทยมีความยึดมั่นถือมั่นมาเป็นเวลาช้านาน จนกลายเป็นประเพณีปฏิบัติ และงดเว้น ปฏิบัติอยู่โดยทั่วไป บรรดาสรรพสิ่งต่างๆ ที่สังคมไทยยึดมั่นว่าเป็นเครื่องหมายของโชคร้าย หรือโชคดีพอสรุปได้ว่ามีดังนี้

4.1 นามธรรมของสิ่งมีชีวิตและไม่มีชีวิต อันได้แก่ ชื่อของคน สัตว์ สิ่งของ และสถานที่ เช่น เด็กทารกที่เจ็บป่วยกระเสาะกระแสะ พ่อแม่ญาติพี่น้องกลัวว่าจะตายจึงตั้งชื่อเป็นมงคลว่า “อู่” เพื่อเป็นโชคลางว่าเด็กคนนั้นจะไม่ตาย หรือถ้าพ่อแม่เป็นคน จน อยากจะให้ลูกมีชีวิตที่มั่งคั่งก็อาจตั้งชื่อลูกว่า “บุญมี” เพื่อเป็นลาภที่ดี

4.2 รูปธรรมของสิ่งมีชีวิตและไม่มีชีวิต อันได้แก่ รูปร่างลักษณะของคน สัตว์ สิ่งของ และสถานที่ที่ดีและไม่ดี เช่น ลักษณะของคนไม่ดีไม่น่าคบ คือ “ผมหยิก หน้ากร๋อ คอเอียง พูดสอง เสียง หน้าฟันขาว หรือ “มอญขาว ลาวใหญ่ ไทยเล็ก เจ๊กดำ” เป็นต้น หรือลักษณะของกล้วยแฝดเป็นของต้องห้ามสำหรับหญิงท้อง และความยึดมั่นว่าผู้ชายห้ามกินน้ำเต้า มะเฟือง ห้ามลอคราวผ้าผู้หญิง รวมทั้งเรื่องไฟและปานนั้นรวมอยู่ใน เรื่องของโชคลางด้วย

4.3 ความฝัน ความฝันถือกันว่าเป็นการสะท้อนถึงโชคลางที่จะส่งผลกระทบต่อ ถึงชีวิตและทรัพย์สินในอนาคต เช่น คนฝันว่างูรัดก็ถือกันว่าจะได้เนื้อคู่ เป็นต้น

4.4 ประสพการณ์ ประสพการณ์บางอย่างจัดว่าเป็น โชคลางที่จะส่งผลกระทบต่อในด้านนั้นหรืออย่างนั้น เช่น การเห็นขบวนศพเป็นกลางของโชคดี หรือเสียงจิ้งจกตก แปลว่าให้หยุดกระทำสิ่งที่คิดจะกระทำ เป็นต้น

4.5 ปราภฏการณ์ ทางธรรมชาติ สังคมไทยยึดถือปราภฏการณ์ทางธรรมชาติ อันได้แก่ ฝนตกหรือท้องฟ้าสว่างปลอดโปร่ง เป็นโชคลางของความเอือกเย็น ความปลอดภัย และความปลอดโปร่งของชีวิตหรือกิจกรรมที่กำลังจะดำเนินอยู่ เห็นดาวตกห้ามตก หากตก แล้วชีวิตของผู้ที่จะมาเข้าท้องมนุษย์นั้นจะเข้าท้องสุนัขแทน เพราะดาวนั้นถือเหมือนว่าเทวดา จะมาจุติ เวลารุ่งขึ้นก็ห้ามจี้ที่รุ่งมิฉะนั้นแล้วนิ้วจะด้วน แต่ถ้าผลออกไปแล้วให้อาบน้ำเช็ดกันเสีย ส่วนเวลาฝนตกห้ามเอาขันครอบหัวเล่น ซึ่งที่จริงเหตุผลน่าจะมาจากความกลัวฟ้าผ่าตายนั่นเอง

4.6 พิธีการ สังคมไทยเชื่อว่าพิธีการต่างๆ เป็นการนำสัญลักษณ์แห่ง ความสุขและความเจริญของชีวิตมาให้ เพราะพิธีการต่างๆ จะนำมาซึ่งโชคลางที่ดี

ชิเอโกะ อิโรตะ (2553) เขียนหนังสือเรื่อง “สิ่งมงคลญี่ปุ่น” เสนอเนื้อหาเกี่ยวกับ “สิ่งมงคล” สิ่งที่มีค่าที่เห็นหรือไม่เห็นด้วยตาเปล่าก็ตาม ซึ่งเป็นที่นิยมกันในหมู่ของคนญี่ปุ่น ซึ่ง “สิ่งมงคล” หรือที่ภาษาญี่ปุ่นเรียกว่า “เอ็งจิ” (縁起) นั้น มีความหมายตามตัวอักษรว่า “ทำให้เกิดมงคล” และเมื่อศึกษาเพิ่มเติมก็ยิ่งได้รู้ว่า ทั้งของประดับตกแต่งตามบ้านเรือน เครื่องเช่น ใหว่ หรืออาหาร ล้วนเป็นสิ่งมงคลทั้งสิ้น ซึ่งสำหรับชาวญี่ปุ่นแล้ว สิ่งที่ดีถือว่าเป็นมงคลนั้นไม่ใช่วัตถุสิ่งของเท่านั้น แต่รวมถึง “การใช้ชีวิตอยู่” อีกด้วย และนี่จึงเป็น “สิ่งมงคล” ที่แท้จริง

สิ่งมงคลของญี่ปุ่นนั้นมีอยู่มากมาย มีทั้งที่ดูขึงขังและน่ารักเหมาะสำหรับวัยรุ่นหรือแม้แต่ของที่ใช้ในชีวิตประจำวัน โดยแบ่งออกเป็น 4 บท คือ บทที่ 1 สิ่งมงคลสำหรับตกแต่ง เป็นสิ่งมงคลสำหรับประดับตกแต่งไว้ในบ้านเรือน นอกบ้าน หรือแม้แต่ภายในห้อง เพื่อช่วยเสริมพลังให้แก่คำอธิษฐานหรือคำอวยพร ใ้วางไว้ในพื้นที่ว่างที่รู้สึกเหมือนมีพลังอะไรบางอย่าง เป็นเครื่องช่วยเตือนให้ระลึกว่ามีสิ่งที่คอยคุ้มครองอยู่เสมอ สิ่งมงคลคือ สิ่งที่มีพลังพิเศษเช่นนี้นั่นเอง บทที่ 2 สิ่งมงคลสำหรับอธิษฐาน ซึ่งคำอธิษฐานเปรียบเสมือนของขวัญที่ส่งไปได้ทุกหนแห่งและจะขอให้แก่ใครก็ได้ ไม่ว่าจะเพื่อตัวเอง เพื่อผู้อื่น เพื่อสิ่งที่มีตัวตนหรือสิ่งที่ไม่มีตัวตนก็ตาม ในยามที่รู้สึกว่าคุณเองไร้กำลังก็มักจะหวังว่าคำอธิษฐานจะช่วยได้ ไม่ว่าจะใคร ที่ไหน หรือเวลาใด ก็อธิษฐานได้ทั้งนั้น เป็นเรื่องที่ทำได้ง่ายๆแต่มีพลังอย่างมหาศาล บทที่ 3 สิ่งมงคลสำหรับพกดิตตัว ถ้าหากว่าเจอของมงคลที่ถูกใจแล้วพกดิตตัวไว้ ก็จะยิ่งทำให้รู้สึกอบอุ่นใจมากขึ้นและของมงคลเหล่านี้มักจะมีรูปร่างเก๋ไก๋ไม่เหมือนใครเห็นแล้วก็อยากได้ไปหมดและทุกชิ้นก็ล้วนน่ารัก มีเสน่ห์ทั้งสิ้น และบทที่ 4 สิ่งมงคลที่น่าชมและน่ากิน อาหารหรือขนมที่เรากินกันนั้น มีของมงคลและแสดงถึงความยินดีแอบซ่อนอยู่ นอกจากความสวยงาม ยอดเยี่ยม และอร่อยแล้ว ยังให้โชคแก่เราได้อีกด้วย เมื่อพิจารณาได้แล้ว ก็ทำให้คิดว่าช่างเป็นสิ่งที่มีค่าเสียเหลือเกิน

ฉะนั้นจึงกล่าวได้ว่า คนญี่ปุ่นใช้ชีวิตอยู่ท่ามกลางสิ่งอันเป็นมงคล ในเรื่องของที่ไม่เคยรู้สิ่งที่ไม่เคยเห็นก็รู้แล้วว่าเป็นสิ่งมงคลสำหรับชาวญี่ปุ่น ถือเป็นเรื่องราวที่แปลกใหม่ มีคุณค่า และสวยงาม มีเสน่ห์จนน่าหลงใหลเป็นอย่างมาก

ส.พรายน้อย (2548) เขียนหนังสือเรื่อง “เล่าเรื่องเมืองญี่ปุ่น” เสนอเนื้อหาเกี่ยวกับ การพรรณนาถึงชีวิต ประเพณี วัฒนธรรม ความเชื่อ ของชาวอาทิตย์อุทัยอย่างละเอียด กล่าวถึงการเปรียบเทียบ กับเรื่องของไทยและชาติในเอเชียไปพร้อมกัน ทั้งยังกล่าวเชื่อมโยงเรื่องอื่นๆ เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจ และมีความรู้กว้างขวางมากขึ้น ในหนังสือเรื่อง “เล่าเรื่องเมืองญี่ปุ่น” ผู้เขียนได้กล่าวถึง ความเชื่อในรูปแบบต่างๆกัน เช่น การถือทิวศและโชคลาง โดยมีเนื้อหาตั้งแต่ ตำรายาตรา กิมอนทิวศประตูลิ การดูทิวศก่อนออกจากบ้าน การสร้างเมือง ทิวศที่ฝังอยู่ ทิวศเกี่ยวกับคนในครอบครัว และการเชื่อถือโชคลาง เป็นต้น ความเชื่อของชาวเรือ มีเนื้อหาตั้งแต่ แมวป้องกันเรือแตก ผีประจำเรือ คำว่ามารู ชาวเรือนับถือจักรพรรดิชูโตกุ เทศกาลที่ศาลเจ้ากอมปีรา เป็นต้น ความเชื่อเกี่ยวกับปูและปลา มีเนื้อหาคือ การใช้กระดองปูป้องกันปีศาจ วิญญาณพวกตระกูลไทรามาเกิดเป็นปู ความเชื่อเกี่ยวกับปลาฉลาม วันกินปลาไหล เป็นต้น ซึ่งในหนังสือเล่มนี้จะเขียนเนื้อหาอย่างละเอียดเกี่ยวกับความเชื่อในเรื่องต่างๆของชาวอาทิตย์อุทัย ทั้งในอดีตและส่งผลมาจนถึงปัจจุบัน

บัณฑิต โรจน์อารยานนท์และคณะ(2547) เขียนหนังสือเรื่อง “รู้จักไทย เข้าใจญี่ปุ่น” เสนอเนื้อหาเกี่ยวกับ ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยและประเทศญี่ปุ่นที่มีความแน่นแฟ้นกันมากขึ้นเป็นลำดับ และความสัมพันธ์ทางด้านเศรษฐกิจที่ทำให้มีการไปมาหาสู่กันและคบหากันระหว่างชาวไทยกับชาวญี่ปุ่นมากขึ้น ซึ่งชาวญี่ปุ่นที่เดินทางเข้ามาทำงานในประเทศไทยหรือเข้ามาหาช่องทางทำธุรกิจในเมืองไทยก็เพิ่มมากขึ้น และส่วนหนึ่งนั้นยังมาเพื่อการอยู่อาศัยระยะยาว ในขณะที่เดียวกันชาวไทยที่ต้องทำงานร่วมกับชาวญี่ปุ่นหรือค้าขายกับชาวญี่ปุ่น และชาวไทยที่เดินทางไปศึกษาที่ประเทศญี่ปุ่นหรือฝึกงานก็เพิ่มมากขึ้นด้วย ในเล่มนี้จึงได้รวบรวมเรื่องต่างๆที่อยู่ในชีวิตประจำวันขึ้นมา ทั้งวัฒนธรรม ประเพณี ความเชื่อสภาพแวดล้อม วิถีคิด แบบแผนของการดำเนินชีวิต และสังคมที่แตกต่างกัน โดยสิ้นเชิงของไทยและญี่ปุ่น เพื่อช่วยให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกัน และยังเป็น การปรับความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันได้อีกด้วย

การเรียบเรียงเป็นภาษาไทยและภาษาญี่ปุ่น เพื่อให้ทั้งชาวไทยและชาวญี่ปุ่นเข้าใจง่าย วิธีการอธิบายโดยการเริ่มต้นด้วยบทสนทนา แล้วจึงอธิบายถึงความแตกต่าง หรือข้อควรระวังต่างๆที่จะเกิดขึ้น

2. งานศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้อง

มณี พยอมยงค์ (2528 : 71) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของความเชื่อไว้ดังนี้

1. ความเชื่อทำให้เกิดความมั่นใจ เช่น คนไทยเชื่อในเรื่องของดวงสมพงศ์กัน ในกรณีที่คู่บ่าวสาวรักใคร่ชอบพอกัน มีความประสงค์จะแต่งงานก็จะพากันไปหาหมอดู ทำนาย ให้อาจารย์ดวงสมพงศ์กันหรือไม่ ถ้าดวงสมพงศ์กันจะมีผลให้อยู่ร่วมกันเป็นสุขตลอดไป เป็นการ กระชับความแน่นแฟ้นเกี่ยวกับชีวิตการครองเรือนได้มั่นคงทางหนึ่ง

2. ความเชื่อทำให้เกิดพลัง เช่น คนไทยเชื่อว่าการรดน้ำมนต์จะสามารถป้องกัน อันตรายต่างๆ ตลอดจนสามารถปัดเป่าภัยพิบัติต่างๆ ได้ เมื่อคนเชื่อเช่นนี้ย่อมจะไปหาพระ หมอให้ทำน้ำมนต์รดให้ ในเวลาที่จะเดินทางหรือกลับจากเดินทาง จะแคล้วคลาดศัตรูได้ด้วย กรณีที่ทหารจะไปราชการสงครามมักจะเห็นพระได้รับนิมนต์ไปประพรมน้ำมนต์อยู่เสมอ ถึง ดังกล่าวช่วยเสริมให้พลังใจอีกheimกล้าที่จะต่อสู้กับอริราชศัตรูได้

3. ความเชื่อทำให้เกิดการสร้างสรรค์ งานบางอย่างจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องอาศัย การคล้อยช่วยคิด ช่วยชี้ทางให้งานสำเร็จได้ บางพวกก็เชื่อว่าผีตาแฮก (ผีนา) ถ้าทำการเลี้ยง ดิจะช่วยให้ข้าวกล้าในนาเจริญงอกงามดี ให้ผลผลิตเป็นทวีคูณ ดังนั้น ชาวอีสานจึงให้ทำการ เลี้ยงตาแฮกกันทุกปี

4. ความเชื่อทำให้เกิดความสามัคคี เช่น กรณีผีดำ ซึ่งนับถือกันอยู่ในภาคเหนือ และภาคอีสาน นั้นถือว่าเป็นผีบรรพบุรุษ ถ้าหากคนในบ้านทะเลาะเบาะแว้งกัน ผีดำจะมาทำให้สมาชิกในครอบครัว นั้นมีอาการปวดหัวตัวร้อนเป็นไข้ ต้องเช่นสรวงจึงจะหาย เหตุการณ์ เช่นนี้กลุ่มที่เชื่อก็จะพยายามที่จะไม่ทะเลาะเบาะแว้งกัน อันเป็นส่วนที่ทำให้ครอบครัวมีสามัคคี กลมเกลียวกัน

5. ความเชื่อทำให้เกิดรูปธรรม เช่น กรณีที่เชื่อว่ายักษ์มีจริงโดยอาศัยอยู่ในป่าและ จะออกมาจับคนไปกิน พวกที่เชื่อก็จะวาดภาพรูปยักษ์ให้หน้าเกลียดน่ากลัว ถือตะบอง ยืนแยกเขี้ยวเช่นที่เห็นตามวัดสำคัญในกรุงเทพมหานคร

6. ความเชื่อเป็นพื้นฐานให้เกิดปัญญา เช่น กรณีที่เชื่อว่าการทำพิธีไหว้ครู นอกจากจะเป็นการบูชาพระคุณบูรพาจารย์แล้ว ยังเชื่อว่าจะทำให้ผู้เรียนหนังสือมีสติปัญญา เฉียบแหลม วิชาดี วิชาไว และมีปัญญาความรู้อีก อุปกรณณ์ที่นำมาไหว้ครูจึงมีดอกเข็ม กล้วยแพรง และดอกมะเขือ เป็นสัญลักษณ์เพื่อบูชาครูในพิธีไหว้ครูด้วย

7. ความเชื่อทำให้นับถือศาสนาได้อย่างมั่นคง ศาสนาบางศาสนาสอนให้ทุกคนมีความเชื่อในศาสนานั้นๆ ดังนั้น หลักการของศาสนาจึงต้องมีพิธีกรรมไว้สำหรับให้ศาสนิกได้ประกอบ เช่น การกราบไหว้ การสวดอ้อนวอน ฯลฯ เพื่อให้เกิดความมั่นใจไม่คลอนแคลนในศาสนาที่ตนนับถือ

8. ความเชื่อทำให้เกิดฤทธิ์ทางใจ เช่น กรณีการเจ็บป่วยบางคนไม่สบายโดยหาสาเหตุไม่ได้ เพราะจิตได้สำนึกยังอยู่กับสิ่งใดสิ่งหนึ่งอยู่ตลอดเวลา หากได้บนบานศาลกล่าวแล้ว ทำให้กำลังใจเข้มแข็งหายจากอาการไม่สบายต่างๆ ได้โดยไม่ต้องกินยา ก็ปรากฏให้เห็น และปรากฏเป็นข่าวอยู่เสมอ หรือกรณีที่คนไข้เชื่อว่าตัวเองต้องหายจากโรคใดๆ ทั้งๆ ที่หมอ บอกว่าไม่มีทางรักษาได้ อยู่มาไม่นานพลังใจที่เข้มแข็งยอมทำให้บุคคลนั้นหายจากโรคได้จริง ความเชื่อจึงมีประโยชน์หรือมีความสำคัญต่อการดำรงชีวิต และมีอิทธิพลต่อสังคม เป็นตัวกำหนดการแสดงออกทางพฤติกรรมของคนในสังคม โดยอาจสังเกตได้ว่า เมื่อบุคคลมี ความเชื่ออย่างใดอย่างหนึ่ง ย่อมเป็นเหตุจูงใจให้เกิดการกระทำหรือพฤติกรรมที่ตอบสนอง ความเชื่อนั้นๆ และถ้าเปลี่ยนความเชื่อไปจากเดิม พฤติกรรมจะเปลี่ยนตามไปด้วย และ พฤติกรรมเช่นนี้อาจสะท้อนให้เห็นได้ในลักษณะของข้อห้ามและข้อปฏิบัติในการดำเนิน ชีวิตของคนในสังคม ความเชื่อดังกล่าวมาแสดงให้เห็นว่า มีฐานการเกิดมากมาย แต่ถ้าพิจารณาตาม กรอบของความเชื่อ อาจสรุปได้ 3 ประเภท คือ ความเชื่อที่มนุษย์มีต่อมนุษย์ มนุษย์มีต่อ ธรรมชาติ และมนุษย์มีต่อสิ่งเหนือธรรมชาติ

พรศักดิ์ พรหมแก้ว (2544) ได้เขียนงานวิจัยเรื่อง ความเชื่อเรื่อง “ผี” ซึ่งเป็นความเชื่อดั้งเดิมของมนุษย์ที่มีมาช้านานและปรากฏอยู่ในสังคมต่าง ๆ ทุกยุคทุกสมัย จึงกล่าวได้ว่าเป็น “ความเชื่อสากล” หรือ “วัฒนธรรมร่วม” อย่างหนึ่งของมนุษยชาติ ในสังคมชาวไทยพุทธภาคใต้ก็มีความเชื่อในเรื่องนี้เช่นเดียวกับสังคมชาวไทยในภูมิภาคอื่นและสังคมชนชาติอื่นทั่วไป ความเชื่อเรื่อง “ผี” ของชาวไทยพุทธภาคใต้มีหลากหลายและพิสดาร เมื่อศึกษาวิเคราะห์โดยภาพรวมแล้วพอจะจำแนก “ผี” ตามความเชื่อของชาวไทยกลุ่มนี้ออกไปเป็น 3 ประเภท คือ 1. ผีชั้นสูง หรือผีดี ได้แก่จำพวก “เทพ” ซึ่งแบ่งออกได้เป็นเทพชั้นสูง และเทพทั่วไป 2. ผีชั้นกลาง หรือผีก้ำกึ่งดีกึ่งร้าย ซึ่งแบ่งได้หลายกลุ่ม ได้แก่ ผีประจำทรัพยากรธรรมชาติ ผีประจำทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้น ผีประจำบ้านเมืองและถิ่นที่อยู่อาศัย ผีบรรพบุรุษ ผีวีรบุรุษ เป็นต้น 3. ผีชั้นต่ำ หรือผีร้าย ซึ่งแบ่งออกได้เป็นผีร้ายที่มีอยู่ในธรรมชาติทั่วไป และผีร้ายที่อยู่ในนรก

ความเชื่อเรื่อง “ผี” ของชาวไทยพุทธภาคใต้เป็นมูลเหตุให้เกิด “พิธีกรรม” ที่เกี่ยวข้องกับลักษณะต่าง ๆ มากมาย เพื่อเป็นการเช่นสรวงบูชาและวิงวอนให้ผีที่ตนนับถือได้ช่วยเหลือตนให้พ้นจากเหตุร้ายต่าง ๆ และคลบวันดาลให้ชีวิตประสบแต่ความสุขความเจริญ สมหวังในสิ่งที่ปรารถนา เมื่อศึกษาวิเคราะห์โดยภาพรวมแล้วพอจะจำแนกพิธีกรรมเกี่ยวกับการนับถือผีของชาวไทยพุทธภาคใต้นิยมปฏิบัติกัน ออกอย่างกว้าง ๆ ได้เป็น 2 ลักษณะใหญ่ ๆ คือ พิธีกรรมเกี่ยวกับกาประกอบอาชีพ เช่น พิธีกรรมเกี่ยวกับการทำนา พิธีกรรมเกี่ยวกับการทประมง พิธีกรรมเกี่ยวกับการแสดง เป็นต้น และพิธีกรรมเกี่ยวกับชีวิต เช่น พิธีกรรมเกี่ยวกับการเกิด พิธีกรรมเกี่ยวกับการรักษาโรค พิธีกรรมเกี่ยวกับการแต่งงาน พิธีกรรมเกี่ยวกับการตาย เป็นต้น

นารถฤดี วิวัตติกุล (2542 : 109) ได้ศึกษาและวิจัยถึงระบบความเชื่อผีเจ้านายและผีเทวดาที่ส่งผลกระทบต่อสภาพวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชาวลาวครั้ง หมูบ้านโคก ตำบลอุ้มถ้อง อำเภออุ้มถ้อง จังหวัดสุพรรณบุรี และศึกษาถึงการดำรงอยู่ร่วมกันภายในชุมชนระหว่างกลุ่มความเชื่อที่นับถือผีเจ้านายและกลุ่มความเชื่อที่นับถือผีเทวดา ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ด้านความร่วมมือกันและขัดแย้งกัน ซึ่งในหมู่มานี้เห็นได้ชัดว่าการมีความเชื่อสองอย่าง คือ ความเชื่อในผีเจ้านายและผีเทวดานั้น ได้ส่งผลกระทบต่อระบบ

ความสัมพันธ์ที่สมาชิกของกลุ่มความเชื่อทั้งสองกลุ่มปฏิบัติต่อกัน โดยสะท้อนออกมาในแง่ของความคิดและพฤติกรรมที่แสดงออกทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมืองการปกครอง วัฒนธรรมและประเพณีต่างๆ

วรนุช งามเลิศกิตติยา (2547 : 91) ได้ศึกษาและวิจัยเรื่อง เครื่องรางของขลังรูปเต่าของหลวงปู่หลิว ปณณโก ซึ่งทำให้ทราบถึงความเป็นมาของเครื่องรางของขลังในสังคมไทย รวมทั้งเข้าใจระบบความเชื่อเรื่องเครื่องรางของขลังของคนในสังคมทั่วโลก ซึ่งเป็นความเชื่อเรื่องเครื่องรางที่มีอยู่ไปและอยู่คู่สังคมมนุษย์มาช้านาน เช่นเดียวกับความเชื่อเรื่องของเต่าของแต่ละสังคมที่มีความเชื่อแตกต่างกันไป หลวงปู่หลิว ปณณโกซึ่งเป็นเกจิอาจารย์ได้นำเต่ามาเป็นสัญลักษณ์ของเครื่องรางของขลังอันมีประวัติความเป็นมาผ่านตำนานการเล่าขานว่า เต่าเป็ฯเสมือนตัวแทนของพระพุทธเจ้านั่นเอง เป็นเหตุผลทำให้เกิดความเครื่องรางรูปเต่าของหลวงปู่หลิวโด่งดังอย่างมาก ผู้คนรู้จักและสนใจมาก จึงกล่าวได้ว่าเครื่องรางรูปเต่าและหลวงปู่หลิวเป็นเสมือนของกันและกันตามความเข้าใจของผู้ที่ศรัทธาและเชื่อว่าเครื่องรางรูปเต่าเป็นตัวแทนของศาสดาในศาสนาพุทธด้วย

โสภา เสนชัย (2551 : 51-53) ได้ศึกษาและวิจัยเรื่อง ความเชื่อและรูปแบบวัตถุมงคลจตุคามรามเทพ ผู้เขียนได้เขียนที่มาของความเชื่อ 2 แนวความเชื่อเกี่ยวเนื่องกับวัตถุมงคลจตุคามรามเทพ ว่า ความเชื่อแรก จตุคามรามเทพคือ พระโพธิสัตว์อวโลกิเตศวรนาถเทพในลังกา และความเชื่อที่สอง คือ ความเชื่อที่ว่าจตุคามรามเทพคือ ดวงวิญญาณของอดีตกษัตริย์แห่งอาณาจักรศรีวิชัย โดยลักษณะของวัตถุมงคลนี้มีการผสมผสานและปรับปรุงมากมาย อย่างรูปแบบที่มาจากศาสนาพราหมณ์ พุทธศาสนา มหายาน เถรวาท และเป็นความเชื่อความศรัทธาอันยิ่งใหญ่ ความนิยมอันเป็นที่มาของรูปแบบมากมายหลากหลายนี้ จึงได้ทำให้เกิดการสร้างลอกเลียนแบบของจริงมากขึ้น วัตถุมงคลจตุคามรามเทพจึงเป็นเสมือนสินค้า OTOP ที่ได้รับความนิยมอย่างแพร่หลายเมื่อปีพุทธศักราช 2549 ในจังหวัดนครศรีธรรมราช วัตถุมงคลจตุคามรามเทพ คือ วัตถุมงคลในศิลปะศรีวิชัย เพราะผู้สร้างได้รับแรงบันดาลใจและประยุกต์จากรูปแบบเครื่องทรงพระโพธิสัตว์อวโลกิเตศวรที่ค้นพบทางภาคใต้ของประเทศไทย

นฤมล มีศรี (2545 :65-66) ได้ศึกษาและวิจัยเรื่อง ความเชื่อเกี่ยวกับเครื่องรางของขลังที่มีผลกระทบต่องานโบราณคดี โดยผู้จัดทำได้ศึกษาถึงการเปรียบเทียบความเชื่อในอดีตและในปัจจุบัน และได้ศึกษาความเชื่อเกี่ยวกับเครื่องรางของขลังว่ามีผลกระทบอย่างไรต่องานโบราณคดี จึงเลือกศึกษาและเก็บข้อมูลที่หมู่บ้านโป่งมะนาว ต.ห้วยขุนราม อ.พัฒนานิคม จ.ลพบุรี และความเชื่อของคนในชุมชนบ้านโป่งมะนาวจึงพบว่าความเชื่อเกี่ยวกับโบราณวัตถุปรากฏเพียง 3 ชนิด คือ ภาชนะดินเผา โครงกระดูก ชันสำริด เท่านั้น ในเรื่องของผลกระทบ ผู้จัดทำได้กล่าวสรุปว่า ชาวบ้านหมู่บ้านโป่งมะนาวไม่นิยมเก็บโบราณวัตถุ เนื่องจากไม่ต้องการเก็บเพราะไม่ใช่ของของตน และมีความเชื่อเรื่องวิญญาณจะกลับมาทวงของคืน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าชาวบ้านโป่งมะนาวมีจิตใต้สำนึกที่ดีคือไม่ต้องการเก็บหรือครอบครองของผู้อื่น โดยเกรงกลัวบาป และแสดงให้เห็นว่าชุมชนยังผูกพันกับศาสนามากอีกเช่นกัน

ผลการวิจัย

1. ความเป็นมาที่ก่อให้เกิดความเชื่อเรื่องเครื่องรางของขลัง

ศาสนาพุทธถูกถ่ายทอดจากอาณาจักรปักเช่ (Pakche) ของเกาหลีมายังประเทศญี่ปุ่นอย่างเป็นทางการ ในปี ค.ศ. 538 ก่อนหน้านั้น มีการนับถือศาสนาพุทธแล้ว โดยผู้ที่เดินทางมาจากภาคพื้นทวีปมายังประเทศญี่ปุ่นในช่วงศตวรรษที่ 5 เป็นผู้นำเข้ามา จากการที่พระพุทธรูปถูกถ่ายทอดจากอินเดียผ่านประเทศจีนมายังประเทศญี่ปุ่น

ประมาณปลายคริสต์ศตวรรษที่ 6 เป็นต้นมา พระพุทธศาสนาได้รับการสนับสนุนจากราชวงศ์และตระกูลผู้มีอำนาจทางการเมือง ปกครอง มีสถาปัตยกรรมทางพระพุทธศาสนาเกิดขึ้นมากมายในยุคนี้เช่น เจ้าชายโซโทะซุสร้างวัดโฮริวจิ(Houryuuji) วัดโคฟุคุจิ(Koufukuji) วัดโทไดจิ(Toudaiji) วัดยะคุชิจิ (Yakushiji)วัดโทโซไดจิ(Toushoudaiji) วัดเหล่านี้ถือเป็นสถาปัตยกรรมไม้ที่เก่าแก่ที่สุดในโลกแห่งหนึ่ง ซึ่งยังหลงเหลืออยู่มาจนถึงปัจจุบัน

พระพุทธศาสนาคือ แนวคิดอย่างมีระบบอันแรกที่ถูกนำเข้ามาสู่ประเทศญี่ปุ่น จึงส่งอิทธิพลอย่างมากมายต่อญี่ปุ่นในเวลาต่อมา ในทางวัฒนธรรม อารยธรรม สถาปัตยกรรม ศิลปะอุตสาหกรรม สำนึก แพทยศาสตร์ ไปจนถึงเทคโนโลยีทางการเกษตร

ในช่วงกลางสมัยเฮอันเกิดความระส่ำระสายในบ้านเมืองและสังคม เกิดจลาจลก่อการโดยชาวมูโรแพร์ขยายไปทั่ว นำไปสู่แนวคิดโลกแห่งอนาคต ซึ่งเป็นรากฐานที่ทำให้เกิดพระพุทธศาสนาแนวใหม่สมัยคะมะคุระ นิกายนิชิเรน (Nichiren) นิกายโจโดะ (Joudo) นิกายโจโด ชินชู (Joudo shinshuu) และนิกายเซน (Zen) ซึ่งเป็นนิกายหลักของพระพุทธศาสนาในปัจจุบันล้วนเกิดขึ้นในสมัยนี้ แต่นิกายเหล่านี้มีการปฏิบัติที่เรียบง่าย แตกต่างจากปรัชญาและแนวคิดของพระพุทธศาสนาในสมัยนาระ คือมีเพียงการท่องบทสวดมนต์สรรเสริญว่า นะมุเมียว โฮเร็นเงะเกียว (Namu myou houren gekyou) หรือ นะมุอะมิเดะ บุตสึ (Namu amida butsu) และการทำสมาธิเท่านั้น จึงทำให้มีผู้ศรัทธาเลื่อมใสเพิ่มขึ้นมากมาย ประกอบกับในสมัยเอโดะมีการห้ามนับถือศาสนาคริสต์ด้วยการตั้งระบบ ดังกะ (Danka) ที่

บังคับให้ประชาชนต้องลงทะเบียนสังกัดกับวัดใดวัดหนึ่งในท้องถิ่นของตน โดยวัดจะมีหน้าที่ประกอบพิธีกรรมทางศาสนาตั้งแต่เกิดจนตาย วัดจึงกลายเป็นเสมือนกลไกหนึ่งในการควบคุมประชาชนของรัฐบาลในสมัยนั้น

ทุกวันนี้ พุทธศาสนาทั้งแบบเก่าแบบใหม่ต่างร่วมมือกันสร้างสันติภาพและช่วยเหลือผู้ยากไร้ในสังคม

พระพุทธเจ้าที่สำคัญในญี่ปุ่น

1. พระอมิตาภะพุทธเจ้า ซึ่งเปี่ยมด้วยเมตตา และทรงช่วยให้มนุษย์พ้นทุกข์ในโลกปัจจุบันด้วยการอธิษฐานพระนาม พระพุทธรูปที่สำคัญคือหลวงพ่อดโตที่เมืองกะมะคุระ

2. พระไวโรจนะ พุทธเจ้า ผู้ประทานความสว่างเพื่อให้คนเข้าถึงธรรมะ พระพุทธรูปที่สำคัญคือหลวงพ่อดโตหรือไดบุทสึที่วัดโทไดจิ เมืองนาระ

3. พระโกสัชชคุรุ เป็นพระพุทธเจ้าผู้ทรงช่วยผู้คนให้หายจากโรคร้ายไข้เจ็บ

นอกจากนั้น ชาวญี่ปุ่นยังนับถือพระโพธิสัตว์ปางต่างๆอีกเช่น

พระโพธิสัตว์อวโลกิเตศวร พระโพธิสัตว์แห่งความเมตตา

พระโพธิสัตว์มัญชุศรี พระโพธิสัตว์แห่งปัญญา

พระโพธิสัตว์สมันตภัทร พระโพธิสัตว์ผู้ทรงช่วยต่ออายุให้ยืนยาว

พระโพธิสัตว์มหาสถามปราบต์ พระโพธิสัตว์ผู้ทรงคุ้มครองผู้คนจากความหลงผิด

พระโพธิสัตว์กษิติครรภ์ พระโพธิสัตว์ผู้ทรงคุ้มครองผู้คนทั้งในนรกและสวรรค์

(รู้จักไทย เข้าใจญี่ปุ่น: หน้า 27)

ที่มา : <http://japanesemythology.wordpress.com/tengu-and-buddhism/>

ศาสนาของคนญี่ปุ่น

ชาว ญี่ปุ่นนับถือพระพุทธศาสนานิกายมหายานควบคู่ไปกับศาสนาชินโต พระพุทธศาสนาแบ่งออกเป็นหลายนิกายนิกายที่สำคัญมี 5 นิกายดังนี้

- 1.นิกายเทนได(เทียนไท่) พระไซโจ (เต็งกะ โยไคชิ) เป็นผู้ตั้ง มีหลักคำสอนเป็นหลักธรรมชั้นสูง ส่งเสริมให้บูชาพระพุทธเจ้าองค์ปัจจุบันและพระโพธิสัตว์
- 2.นิกายชินงอน พระกุกุเป็นผู้ตั้งในเวลาใกล้เคียงกับนิกายเทนได มีหลักคำสอนตามนิกายตันตระสอนให้คนบรรลุโพธิญาณด้วยการสวดมนต์อันอ่อนน้อมถึง คัมภีร์มหาไวโรจนสูตรเป็นสำคัญ
- 3.นิกายโจโค(สุขาวดี) โฮเนน เป็นผู้ตั้งเมื่อ พ.ศ.1718 นิกายนี้สอนว่า สุขาวดีเป็นแดนอมตสุขผู้จะไปถึงได้ด้วยออกพระนามพระอมิตาภพุทธะ นิกายนี้มีนิกายย่อยอีกมาก เช่น โจโคชิน (สุขาวดีแท้) ตั้งโดยชินแรน มีคิดว่า อิไซอิไซกุ ไม่มีพระไม่มีฆราวาส ทำให้พระในนิกายนี้มีภรรยาได้ ฉันทเนื้อได้ มีความเป็นอยู่คล้ายฆราวาส
- 4.นิกายเซน (ชยานหรือฉาน) นิกายนี้ถือว่า ทุกคนมีธาตุพุทธะอยู่ในตัว ทำอย่างไรจึงจะให้ธาตุพุทธะนี้ปรากฏออกมาได้ โดยความสามารถของตัวเอง สอนให้ดำเนินชีวิตอย่างง่าย ให้เข้าถึงโพธิญาณ

อย่างฉับพลัน นิกายนี้คนชั้นสูง และพวกนักบริบทนิยมมากเป็นต้นกำเนิดของลัทธิบูชิโดนับถือพระโพธิ
ธรรมผู้เผยแพร่ ในประเทศจีน

5.นิกายนิชิเรน นิชิเรนเป็นผู้ตั้งนับถือลัทธิธรรมปุณฺฑริกสูตรอย่างเดียวกโดยภาวนาว่า นะมี เมียว
โพรงเงกียว (นโม สัทธมมปุณฺฑริก สุตตสฺส ขอนอบน้อมแด่ สัมภรรมา ปุณฺฑริกสูตร) เมื่อเปล่งคำนี้
ออกมาด้วยความรู้สึกว่ามีตัวธาตุพุทธะอยู่ในใจ ก็บรรลุโพธิได้

ลัทธิชินโต

ลัทธิชินโตถือเป็นลัทธิความเชื่อพื้นเมืองประจำประเทศญี่ปุ่น ซึ่งแตกต่างจากพุทธศาสนาอย่าง
สิ้นเชิง พิธีกรรมของลัทธิชินโตนี้มาจากวัฒนธรรมท้องถิ่นและธรรมเนียมปฏิบัติต่างๆในยุคก่อน
ประวัติศาสตร์ แต่ก็ไม่ได้ถือเป็นพิธีกรรมอย่างเป็นทางการ จนกระทั่งพุทธศาสนา ลัทธิขงจื้อ และลัทธิ
เต๋าได้เริ่มให้มาในดินแดนญี่ปุ่นตั้งแต่ศตวรรษที่ 6 พิธีกรรมของลัทธิชินโตได้ถูกบันทึกและบัญญัติเป็น
ครั้งแรกในกัมภีร์โคจิเกกิ (古事記) และจดหมายเหตุนิฮงโชเกกิ (日本書紀) ในศตวรรษที่ 8 เพื่อ
ตอบโต้ศาสนาที่มีระดับความพัฒนามากกว่าจากแผ่นดินใหญ่ อย่างไรก็ตาม งานเขียนในยุคแรกๆก็ยัง
มิได้บ่งบอกว่าเป็น ลัทธิชินโต แต่งานเขียนในสมัยต่อมาก็ได้บ่งชี้อย่างชัดเจน พร้อมได้รวมขนบธรรม
เนียบของสังคมเกษตรกรรมและเทศกาลประจำปีเข้าไปด้วย รวมไปถึงความเชื่อเรื่องการกำเนิดโลก
(cosmogony) และเทพนิยาย (mythology) ต่างๆ ซึ่งเล่าถึงต้นกำเนิดของชนชาติญี่ปุ่น ส่วนใหญ่จะ
หมายถึงเชื้อสายยามาโตะ (大和民族) และอึสึโมะ (出雲)

ชินโตไม่ได้เป็นเพียงความเชื่อที่เกี่ยวกับพระเจ้า จิตวิญญาณหรือพิธีกรรมที่สืบทอดกันมา
เท่านั้น แต่ชินโตยังหมายรวมถึงภูมิปัญญามากมายในการดำรงชีวิตและวิถีคิดที่สื่อต่อกันมา

คนญี่ปุ่น อาจจะบอกว่าในชีวิตประจำวันของพวกเขาไม่เกี่ยวข้องกับลัทธิชินโต แต่พวกเขาก็ยัง
ไปไหว้พระ ในวันปีใหม่ ร่วมงานเทศกาลศาลเจ้า ขอพรเพื่อให้สอบผ่าน พาเด็กไปศาลเจ้าในเทศกาล
ซอชิ โกะ ชัง หรือแม้แต่พิธีแต่งงานก็ยังนิยมจัดแบบชินโต

แต่เดิมที ชินโตมีรากฐานมาจากการบูชาเทพเจ้าที่เป็นความเชื่อดั้งเดิมของญี่ปุ่น ได้แก่ เทพเจ้าแห่งการเก็บเกี่ยว เทพเจ้าแห่งดิน เทพเจ้าแห่งบรรพบุรุษ บางครั้งเรียกว่า อุจิ กามิ (Uji kami) เทพผู้คุ้มครองดูแลรักษาประจำบ้านหรือเผ่า เทพเจ้าแห่งงานพิธีกรรมมีมากมายหลายประเภท เรียกว่า ยะ โอะ โยะ โร ชิ โนะ คะ มิ (Yaoyorozu no kami) ชินโตในระยะแรกเริ่ม ยังไม่มีการสร้างศาลเจ้า จนกระทั่งศตวรรษที่ 3,4 ในศตวรรษที่ 4

เมื่อรัฐบาลยามาโตะรวบรวมญี่ปุ่นจัดตั้งเป็นประเทศแล้ว ทำให้ชินโตถูกแบ่งออกเป็นสองระดับ คือ อะมะทสึคะมิ (Amatsu kami) และ โคะคุทสึ คะมิ (Kokutsu kami) ซึ่ง อะมะทสึคะมิ คือ เทพเจ้าแห่งรัฐบาลยะมะโตะ มีจักรพรรดิเป็นสาวกสูงสุดและมีฐานะเหนือกว่า โคะคุทสึ คะมิ หรือเทพเจ้าทั่วไป นอกจากนี้ความเกี่ยวข้องกับเทพนิยายของรัฐบาลยะมะโตะและเทพนิยายของชนเผ่าต่าง ๆ นั้น ก็ได้รวบรวมขึ้นเป็น โคะจิกิ และนิฮน โชะจิ

ชินโตในระดับท้องถิ่น คือ การนับถือเทพแห่งท้องถิ่น เทพแห่งเตา หรือเทพเจ้าริมทางของผู้คน และครอบครัวซึ่งจะเกี่ยวข้องกับขนบธรรมเนียมการดำเนินชีวิตของมนุษย์และในทุกวันนี้ยังคงหลงเหลืออยู่ตามชนบท

ปัจจุบัน โลกปฏิเสธไม่ได้ว่าญี่ปุ่นเป็นชาติที่มีความเจริญทางเศรษฐกิจมากประเทศหนึ่ง สินค้าทั้งหลายในแต่ละประเทศจะต้องมีสินค้าที่ผลิตจากประเทศญี่ปุ่น แต่ในส่วนของศาสนาญี่ปุ่นมีศาสนาผสมผสานกับวัฒนธรรมดั้งเดิม จนกลายเป็นวัฒนธรรมเฉพาะชนชาติที่ไม่เหมือนชาติใดในโลก ญี่ปุ่นเคารพเทพเจ้าและนับถือศาสนาไปในขณะเดียวกัน

ชาวญี่ปุ่นคงเป็นชาติที่มีความรู้สึกที่ซับซ้อนต่อศาสนามากที่สุดชาติหนึ่ง มีคำกล่าวไว้ในกิจกรรมประจำปีว่า “ปีใหม่ไปไหว้เจ้า ช่วงฮิงัง ในฤดูใบไม้ผลิและฤดูใบไม้ร่วงไปไหว้บรรพบุรุษที่วัดวันคริสต์มาสรับประทานเค้กและให้ของขวัญ” ในส่วนของประเพณีนิยมว่า “ไปนมัสการศาลเจ้าในวันพิธีฉลองครบรอบ 3,5,7 ปี จัดพิธีแต่งงานที่โบสถ์ จัดพิธีศพที่วัด” เป็นการแสดงให้เห็นถึงความหลากหลายในการนับถือศาสนา

คำว่า “ปีใหม่ไปไหว้เจ้า” หมายถึงการไปเยือนศาลเจ้าชินโตในวันปีใหม่ เพื่อสวดอ้อนวอนขอให้ครอบครัวมีความปลอดภัยและสุขภาพพลานามัยที่ดี ศาลเจ้าที่สำคัญๆคือศาลเจ้าเมจิในโตเกียว ศาลเจ้าอิซึนาโงะในจังหวัดคานะงะวะ, นะริตะซัง ชินโซจิ ในจังหวัดชิบะ

คำว่า “ฮิงัง” หมายถึงการไปประกอบพิธีรำลึกในทางพระพุทธศาสนาและการไปเยือนสุสานประจำตระกูล ทำในช่วงเวลาที่กลางวันและกลางคืนยาวเท่ากันในฤดูใบไม้ผลิและฤดูใบไม้ร่วง อีกอย่าง “ฮิงัง หรือ โอะฮิงัง” การบรรจุซึ่งพุทธรูปญูอินะริ ซึ่งเดิมคือเทพเจ้าแห่งธัญญาหารเป็นที่เคารพบูชาในฟูชิมิซันเมืองเกียวโต

ชินโตเป็นศาสนาพื้นเมืองของญี่ปุ่นเป็นศาสนาเพื่อกราบไหว้ขอความคุ้มครองจากเทพเจ้าต่อการเพาะปลูกหรือเผ่าพันธุ์ของตน

ศาสนาพุทธตอนกำเนิดที่อินเดียเป็นศาสนาที่นำไปสู่ความหลุดพ้น แต่เมื่อมาถึงญี่ปุ่นก็ได้กลายเป็นศาสนาสำหรับการสวดมนต์ภาวนาไป ดังนั้นสถาบันศาสนาในญี่ปุ่นจึงกลายเป็นสถาบันเพื่ออธิษฐานให้การค้า รุ่งเรือง คุ้มครองบ้าน สอบเข้าเรียนต่อได้ คลอดลูกปลอดภัย อันล้วนแล้วแต่เพื่อประโยชน์แก่ตนเองในโลกวัตถุปัจจุบันนี้ทั้งสิ้น

ในยุคปัจจุบัน หนุ่มสาวญี่ปุ่นให้ความสนใจมากขึ้นกับลัทธิลี้ลับหรือศาสตร์เกี่ยวกับ อิทิฤทธิ ปาฏิหาริย์ อภินิหาร เป็นผลทำให้ตั้งแต่ปีทศวรรษที่ 1980 เป็นต้นมาได้เกิดกลุ่มลัทธิศาสนาใหม่ๆ เล็กๆน้อยๆจำนวนมากมายซึ่งกล่าวอ้าง ถึงพลังอำนาจเหนือมนุษย์หรือปาฏิหาริย์เหนือธรรมชาติขึ้น ลักษณะเด่นของวัฒนธรรมญี่ปุ่น

1. ชาวญี่ปุ่นให้ความสำคัญในรูปธรรมมากกว่านามธรรม ให้น้ำหนักวิธีการมากกว่าหลักการ เช่นการเปลี่ยนศาสนาจากหลักปรัชญามาเป็น การบูชถึงบาปบุญคุณโทษและบุญกุศลในชาตินี้, การนำวิธีการของลัทธิขงจื้อมาใช้ในการปกครองหัวเมืองสมัยเอะโดะมากกว่าจะยึด หลักปรัชญามาสั่งสอน หรือแม้แต่ปัจจุบันญี่ปุ่นสนใจวิทยาศาสตร์ประยุกต์มากกว่าวิทยาศาสตร์บริสุทธิ์

2. วัฒนธรรมญี่ปุ่นเป็นวัฒนธรรมหลากหลาย ญี่ปุ่นนับถือศาสนาไปหมดทั้งพระเจ้า พระพุทธเจ้า

3.วัฒนธรรม ญี่ปุ่นไม่ได้แตกต่างกันไปตามท้องที่ศาสนาหรือแม้แต่ปัจเจกบุคคล ไม่ว่าจะอยู่ที่ใด นับถือศาสนาอะไร แต่วัฒนธรรมที่ติดตัวเขานั้นแทบจะเหมือนชาวญี่ปุ่นคนอื่นๆ ทุกประการ เปรียบวัฒนธรรมญี่ปุ่นเหมือนขนมกินทาโร (Kintarou- ame) คือไม่ว่าจะตัดตรงไหนก็จะปรากฏภาพของกินทาโรให้เห็น

4.เปลี่ยนวัฒนธรรมอื่นทำให้เป็นของญี่ปุ่น ชาวญี่ปุ่นมักจะแปลวัฒนธรรมที่มาจากภายนอกให้เป็นของญี่ปุ่นเช่นคัดแปลอักษร คันจิจากจีนให้เป็นคะนะ ในส่วนของพระพุทธศาสนาเข้ามาสู่ญี่ปุ่นตั้งแต่คริสต์ศตวรรษที่ 6 แต่เพิ่งจะได้รับการยอมรับว่าไม่ใช่ศาสนานอกญี่ปุ่น โดยโฮเน็นและศิษย์นามว่า ชินรันในสมัยคะมะคุระ (คริสต์ศตวรรษที่ 12-16) โฮเน็น(ค.ศ.1133-1212) ผู้ก่อตั้งนิกายโจโคะ สอนว่าการสวดมนต์ถึงพระพุทธรูป สามารถไถ่ถอนสิ่งอกุศลได้ทั้งปวง เพียงแต่ท่องเน็มบุทสึ (นะมู อะมิตะ บุทสึ: ข้าขอสรรเสริญและมอบความเชื่อมั่นศรัทธาแด่พระอะมิตะ) ก็เพียงพอที่จะทำให้ตนได้เข้าไปสู่ดินแดนสุขาวดี ณ เบื้องตะวันตกแห่งองค์อะมิตะ

พระพุทธศาสนาในญี่ปุ่นมีนิกายมากมาย มีผู้บันทึกไว้ว่านิกายที่แยกสาขาออกไปประมาณ 239 สาขานิกาย มีมหาวิทยาลัยทางพระพุทธศาสนาประมาณ 16 แห่ง ปลายปี พุทธศักราช 2537 (ค.ศ.1994) ญี่ปุ่นมีพุทธศาสนิกชนประมาณ 89 ล้านคน พระพุทธศาสนาแบบดั้งเดิมมีรากฐานอันมั่นคงในชนบท ส่วนในเมืองใหญ่ๆจะมีลัทธิใหม่ๆเกิดขึ้นมากมายเช่น โชคะ กักโค สิบเชื้อสายมาจากนิกายนิจิเรน มีผู้นับถือราว 8 ล้านหลังคาเรือน, ลัทธิริชโช โคเซโค ผู้มีผู้นับถือประมาณ 6 ล้านคน,ลัทธิเรยูโค มีผู้นับถือราว 3 ล้านคน ศาสนาในญี่ปุ่นทุกวันนี้ จึงมีทั้งพระพุทธศาสนาแบบเก่าและนิกายใหม่ๆเกิดขึ้นและเผยแพร่เพื่อสันติภาพ ของโลกและสันติภาพภายในของปัจเจกบุคคล

ในรายงานศาสนาประจำปี ซึ่งตีพิมพ์โดยกรมวัฒนธรรมของญี่ปุ่น ในปี ค.ศ.1995 (พ.ศ 2538) ญี่ปุ่นมีประชากรประมาณ 120 ล้านคน แต่มีจำนวนประชากรนับถือศาสนาอยู่ 219,830,000 คน หมายความว่าเฉลี่ยแล้วชาวญี่ปุ่นนับถือประมาณคนละ 2 ศาสนา และลัทธิความเชื่ออื่นๆอีกไปพร้อมๆ กัน

กำเนิดเครื่องรางของขลัง

ต้นกำเนิดของเครื่องรางของขลังเป็นสิ่งที่เชื่อกันทุกชาติ ทุกเผ่าพันธุ์ เพราะมนุษย์ต้องการความมั่นคงและความเชื่อมั่นทางจิตใจ โดยเฉพาะกลางศึกสงคราม ที่ต้องเผชิญหน้ากับความกลัว และ ความตาย ดังนั้น “เลขยันต์ และเครื่องรางของขลัง” จึงเป็นสิ่งสำคัญ ซึ่งความเชื่อในเรื่องราวเหล่านี้มาจากความเชื่อทางพุทธศาสนาเถรวาท ลังกาวงศ์ ที่ได้รับอิทธิพลมาจากชาวลังกา

แม้เครื่องรางของขลังจะไม่ปรากฏชัดในพุทธศาสนา แต่เมื่อสืบสาวราวเรื่องไปเมื่อสมัยครั้งพุทธกาล หลังจากที่พระพุทธเจ้าปรินิพพาน ทำให้ศาสนาพุทธไม่มีความเป็นเอกภาพ ทั้งยังมีคู่แข่งจากศาสนาพราหมณ์ และฮินดู ซึ่งเป็นศาสนาที่เน้นพิธีกรรมที่เข้าถึงได้ง่ายมากกว่าพระพุทธศาสนาที่เน้นเรื่องปรัชญาที่ลึกซึ้ง เข้าถึงได้ยากเป็นนามธรรมมากเกินไป แตกต่างกับการนับถือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ตามศาสนาพราหมณ์ และฮินดู เมื่อนับถือสิ่งศักดิ์สิทธิ์แล้วจะประสบความสำเร็จ

2. เครื่องรางญี่ปุ่นมีรูปแบบลักษณะและความสำคัญ

เครื่องรางกับความเชื่อของหนุ่มสาวชาวญี่ปุ่น

แม้ความเชื่อเรื่องโชคลาง จะเป็นชนบทที่ยึดถือมานานของชาวญี่ปุ่นจนกลายเป็นวัฒนธรรมความเชื่อเหล่านี้ก็ยังคงอยู่โดยไม่เสื่อมสลาย หรือไม่ละลายไปด้วยความเข้มข้นของวัฒนธรรมตะวันตกที่เข้ามาเจือปนในสังคมญี่ปุ่น

ทุกวันนี้เราจะเห็นหนุ่มสาวญี่ปุ่นใช้ชีวิตที่ทันสมัย ไม่ว่าจะขึ้นอ่านหนังสือรอดไฟใต้ดิน แต่งตัวสีสันฉูดฉาดเดินเล่นในย่านชินจูกุในวันหยุด หนุ่มน้อยในทีมบาสเกตบอลที่กำลังลงสนามอยู่ในโคชิเอ็ง สาวน้อยกำลังร่ำลาพ่อแม่ที่สนามบินนานาชาติเพื่อไปเรียนต่อต่างประเทศ เด็กมัธยมปลายที่แอบนำเอาจดหมายรักใส่ไว้ในล็อกเกอร์ของรุ่นพี่ที่เธอหลงรัก ไปจนถึงคนรุ่นใหม่ไฟแรงที่กำลังเข้าแก๊งยาสูบ ก้าวตามลูกพี่ใหญ่ไปในย่านอันธพาลคาบูกิโจ เป็นต้น

ทุกคนล้วนมีสิ่งหนึ่งเพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับตนเอง ทั้งในเรื่องโชคกลาง ความโชคดี การเสริมสร้างกำลังใจ และความปลอดภัย ด้วยสิ่งของเล็กๆ ที่อยู่ที่ไหนสักแห่งข้างกาย ไม่ว่าจะเป็นกระเป๋าเงิน กระเป๋ากางเกง หรือถุงเครื่องสำอาง นั่นก็คือ “เครื่องราง” เพื่อเสริมสร้างความมั่นใจ

มีไว้สักชิ้นเพื่อความอุ่นใจ

ชาวญี่ปุ่นคือชนชาติที่แนบแน่นอยู่กับความเชื่อเรื่องโชคกลาง ซึ่งจะพบว่ามี “เครื่องราง” ประเภทต่างๆ ขายอยู่ตามสถานที่ต่างๆ ตั้งแต่วัด หรือศาลเจ้า ไปจนถึงในห้างสรรพสินค้า ผ่านการออกแบบอย่างน่ารัก น่าใช้ เหมาะสำหรับวัยรุ่น หรือคนรุ่นใหม่ มีสีสันและรูปแบบให้เลือกมากมายตามที่ต้องการ ตั้งแต่สีแดงนำโชค สีขาว สีม่วง สีน้ำเงิน จนกระทั่งสีชมพู สีฟ้า ราคาตั้งแต่ 100 เยน ไปจนถึงหลายหมื่นเยน นำไปพกติดตัวหลายๆ ชิ้น

สิ่งเหล่านี้สัมพันธ์เกี่ยวกับความเชื่อที่ว่าเครื่องราง จะสร้างพลังในด้านดีปกป้องผู้ที่พกพาให้พ้นจากพลังด้านมืด ซึ่งจะนำพาสิ่งไม่ดีเข้าสู่ตัว รวมถึงวัตถุประสงค์อื่นๆ เช่น เพื่อป้องกันอุบัติเหตุ ช่วยในเรื่องของสุขภาพ ให้บรรเทาหรือหายจากโรคร้ายไข้เจ็บ ช่วยไล่ให้สมหวังในเรื่องของความรัก แม้แต่จะช่วยให้เรียนดีสอบได้ดังที่หวัง

แต่ทั้งนี้เครื่องรางของญี่ปุ่นไม่จำเป็นต้องปลุกเสก ขอเพียงมีจิตใจที่มั่นคงยึดมั่น มีความหวัง และเชื่อในเครื่องรางนั้นๆ แล้วสิ่งดีๆ ก็จะกลับเข้ามา หลายคนทำขึ้นเองอย่างง่ายๆ เพื่อยึดเหนี่ยวจิตใจ หรือคุณแม่นิยมทำให้คุณลูกติดตัวไว้เพื่อแสดงออกถึงความรัก

จากสิ่งรอบกาย กลายมาเป็นความเชื่อ

ในสมัยญี่ปุ่นโบราณ วิถีชีวิตของผู้คนสัมพันธ์และพึ่งพิงอาศัยกับธรรมชาติ ดังนั้นธรรมชาติจึงมีพลังอันยิ่งใหญ่เหนือผู้คนตัวเล็กๆ จึงปรากฏเป็นความเคารพสิ่งที่อยู่ในธรรมชาติซึ่งมีค่าแทนสัญลักษณ์ในการดำเนินชีวิต เป็นสิ่งมีคุณค่าและมีพลัง เพื่อเป็นหลักของความเชื่อให้ปกป้องตนเอง ครอบครัวและชุมชน

เมื่อค้นคว้าจึงทราบว่า เครื่องรางในท้องถิ่นต่างๆของญี่ปุ่นมีอยู่มากมายหลากหลายชนิดสมกับที่เป็นดินแดนแห่งเทพเจ้าเสียจริง

เครื่องรางญี่ปุ่นหลายชนิดมีดีไซน์ที่เรียบง่ายและดูเพี้ยนตา แต่พอได้มาสักอันหนึ่งแล้วก็อยากได้อีกจนหยุดไม่ได้ เวลาที่ได้เครื่องรางมาหลายๆอันพร้อมกันอย่างตอนที่คลอคลุกหรือสอบคัดเลือก สิ่ง que ทุกคนอดคิดไม่ได้ก็คือ “แบบนี้เทพเจ้าจะไม่ทะเลาะกันหรือ” แต่ส่วนใหญ่ความคิดก็จะจบลงตรงที่ว่า เทพเจ้าผู้มีพลังอันยิ่งใหญ่เกินกว่ามนุษย์อย่างเราจะจินตนาการได้นั้น ไม่มีทางทะเลาะกันแน่นอน

การจ่ายเงินให้ศาลเจ้าเพื่อซื้อเครื่องราง คนญี่ปุ่นจะเรียกว่า “จูโย” แปลว่า “มอบให้” ไม่ใช่คำว่า “ซื้อ” ส่วนราคาที่เขียนไว้นั้น ถ้าจะเรียกให้ถูก ต้องเรียกว่า “เงินทำบุญ” หรือ “ฮัทสึโฮริียว” พอเราทำบุญก็จะได้รับเครื่องรางจากเทพเจ้าเป็นการตอบแทนดังนั้นถึงจะเป็นการใช้เงินเหมือนกันก็ตาม แต่ความหมายแตกต่างกันอย่างชัดเจน และดิฉันก็คิดว่าเรื่องนี้เป็นเรื่องที่สำคัญมาก

เมื่อได้รับเครื่องรางมาใหม่แล้วนั้น ให้นำเครื่องรางอันเก่าที่คอยคุ้มครองเรามาตลอดหนึ่งปีที่ผ่านมากลับไปไว้ที่ศาลเจ้า ปกติจะนำไปไว้ยังศาลเจ้าเดิม แต่ถ้าศาลเจ้าเดิมนั้นอยู่ไกล จะนำไปไว้ที่ศาลเจ้าอื่นก็ไม่เป็นไร หรือจะให้ทางศาลเจ้านำไปเผาพร้อมกับเชือกซิเมนาวะและเครื่องประดับตกแต่งในเทศกาลปีใหม่ในช่วงวันโคโซกัทสึก็ได้ แต่ในระยะหลังนี้เกิดปัญหาเรื่องสารพิษไดออกซิน ดังนั้น จึงมีข้อกำหนดให้แยกเอาส่วนที่เป็นพลาสติกออกเสียก่อน

คนญี่ปุ่นมีการออกแบบลวดลายต่างๆมาตั้งแต่สมัยโบราณ มีลวดลายมากมายที่ได้รับการสืบทอดผ่านกาลเวลาอย่างยาวนานนับพันๆปี ลวดลายที่แสดงถึงความยินดีและเปี่ยมล้นด้วยสิ่งมงคลที่เรียกว่า “กิซโชมนโย” ซึ่งเชื่อว่ามีพลังในการขับไล่ปีศาจและสิ่งชั่วร้าย โดยมีการวาดลวดลายดังกล่าวลงบนสิ่งของหลายอย่าง เช่น กีโมโนและโอปิ ภาชนะ ภาพเขียน ฝ้ายเนกประสงค์ กระดาษญี่ปุ่น เป็นต้น ลวดลายที่มีอยู่มากมายนี้เกิดจากการดึงเอาลักษณะเด่นของสิ่งต่างๆ เช่น พืช สัตว์ ธรรมชาติ ภาชนะ ออกมา ซึ่งตราประจำตระกูล ก็เช่นเดียวกัน

เมื่อได้พิจารณาลวดลายต่างๆเหล่านี้ จึงได้ตระหนักถึงความสามารถของคนญี่ปุ่น และทำให้รู้สึกดีใจขึ้นมา การดึงเอาความงดงามและเสน่ห์จากสิ่งที่ไม่มียูปร่างแน่นอนอย่างก้อนเมฆ คลื่น หรือน้ำมาออกแบบให้รู้สึกเป็นๆสิ่งสูงค่า หรือแม้แต่การทำให้ในลวดลายเล็กๆก็ยังสื่อถึงความรู้สึกของมนุษย์ได้ สัมกับเป็นๆคนญี่ปุ่นเสียจริงๆ

การแสดงออกถึงลักษณะอันเฉพาะของแต่ละยุคสมัย ถือเป็นความน่าสนใจอีกอย่างหนึ่งของลวดลาย ช่วงก่อนหน้านี้อันที่ญี่ปุ่นจะตัดความสัมพันธ์กับทางการทูตจีน ช่วงปิดประเทศ ช่วงเวลาหลังจากนั้นมีหลายสิ่งหลายอย่างเปลี่ยนแปลงไปมาก ทว่าลวดลายก็ยังคงได้รับอิทธิพลมาจากประเทศจีนและเกาหลี แต่หลังจากตัดความสัมพันธ์ทางการทูตกับจีนในสมัยเฮอัน จึงเกิดลวดลายที่มีความเป็นญี่ปุ่นขึ้น

ลวดลายโบราณที่มีความหมายเป็นๆมงคลนั้นมีอยู่มากมาย แต่ลายไหนถือเป็นคิซโซมอนโยนั้นระบุได้ยากยิ่ง

3. ความนิยมของชาวญี่ปุ่นที่สรรหาเครื่องรางในลวดลายรูปแบบต่างๆในการใช้เป็นเครื่องป้องกันภัยและปัดเป่าความโชคร้ายทั้งปวง

Omamori お守り เป็นเครื่องรางในศาสนาชินโตของชาวญี่ปุ่น มีความสำคัญคล้ายๆ กับพระพุทธรูปหรือพระเครื่องในศาสนาพุทธนั่นแหละ คำว่า 守り (mori) แปลว่าปกป้อง ดังนั้นคำว่า お守り จึงหมายถึงเครื่องป้องกันศักดิ์สิทธิ์ ซึ่งโดยปกติแล้วโอมามอรี จะถูกห่อด้วยผ้า แขนกระดาด หรือเศษไม้ที่ผู้อธิษฐานเขียนข้อความเอาไว้เพื่อขอให้โชคร้ายหายไป แล้วยังใช้ป้องกันโชคร้ายได้ด้วยปกติก็มักจะห้อยไว้ที่กระเป๋า โทรศัพท์มือถือ หรือในรถยนต์ (อันนี้เพื่อความปลอดภัยในการเดินทาง) โอมามอรีส่วนใหญ่จะมีดีไซน์เป็นเอกลักษณ์ตามสถานที่หรือเมืองที่สร้างโอมามอรีนั้นๆ

ที่มา : <http://www.marumura.com/culture/?id=985>

ด้านนี้ส่วนใหญ่จะบอกคุณสมบัติของโอมามุริว่ามีประโยชน์อะไร ซึ่งโอมามุริแบบกลางๆ ใช้ได้ทุกโอกาสก็มี แต่ส่วนใหญ่แล้วก็จะระบุไปทางใดทางหนึ่งเลยมากกว่า เช่นเพื่อให้ประสบความสำเร็จในการเรียน เพื่อให้ความรักราบรื่น เพื่อให้มีสุขภาพแข็งแรง เพื่อให้เดินทางปลอดภัย เป็นต้น ส่วนอีกด้านมักจะบอกชื่อวัดหรือศาลเจ้าที่มาของโอมามุริ

ว่ากันว่าห้ามเปิดโอมามุริเด็ดขาด ไม่อย่างนั้นจะไม่ขลัง ไม่ศักดิ์สิทธิ์ หรือเสื่อมลงนั่นเอง และควรเปลี่ยนเครื่องรางนี้ทุกปี เพื่อป้องกันไม่ให้โชคร้ายของปีที่แล้วที่โอมามุริเคยกำจัดปิดเป่าเอาไว้ กลับมาอีก ซึ่งโอมามุริเก่ามักจะถูกนำกลับไปศาลเจ้าหรือวัด ซึ่งรู้วิธีการจัดการกับของศักดิ์สิทธิ์เหล่านี้ได้อย่างเหมาะสม (ว่ากันว่าต้องทำพิธีกรรมก่อนจะเผา)

ที่มา : <http://www.marumura.com/culture/?id=985>

ปัจจุบันเริ่มมีการจำหน่ายเพื่อการค้ามากขึ้น(ไม่ต้องไปเช่าถึงวัดหรือศาลเจ้ากันแล้วนะ) ซึ่งที่มาของโอมะโมริเหล่านี้ไม่ได้มาอย่างถูกต้องตามหลักพิธีกรรม เชื่อกันว่าไม่มีคุณสมบัติป้องกัน บัณฑิต โจรร้ายร้าย หรือนำเรื่องดีๆ มาให้เจ้าของ เน้นรูปแบบน่ารัก ดีไซน์สวยๆ เก๋ๆ มักจะใช้ตัวการ์ตูนยอดฮิตมาเป็นแบบด้วย แต่โอมะโมริแบบนี้ก็ไม่ต้องเปลี่ยนทุกปี มักจะเป็นเครื่องรางแบบกลางๆ ไม่ระบุคุณสมบัติเฉพาะเจาะจงอะไร นิยมตั้งขายกันตามร้านค้าทั่วญี่ปุ่น

และเดี๋ยวนี้ยังมีการใช้สีบ่งบอกความหมายด้วย อย่างเช่นสีชมพูหมายถึงความรัก สีแดงหมายถึงการทำมาค้าขึ้นเงินทองไหลมาเทมา สีทองทำให้มีเงินทองและมีโชคลาภ ส่วนสีม่วงก็หมายถึงสุขภาพดี เป็นต้น สัตว์ที่นำมาเป็นแบบของโอมะโมริก็มีความหมายนะ อย่างนกฮูกนำโชคก็มักจะหมายถึงขอให้ครอบครัวมีความสุข คนพกพามีสติปัญญาดีเรียนเก่ง หรือถ้าเป็นรูปหน้าปีศาจ (เทพเจ้าที่คอยดูแลความ

ประเพณีของพวกเขา) ก็มักจะเอาไว้ห้อยรถยนต์ไม่ให้ภูตผีไม่ตีมาก่อน แล้วถ้าอันไหนมีกระดิ่งหรือ
กระพรวนก็จะเรียกแต่สิ่งมงคลเท่านั้น แต่ไม่อนุญาตให้สิ่งอัปมงคลเข้าใกล้

เครื่องรางโอมาโมรินั้นมีหลายราคา ตั้งแต่หลักไม่กี่ร้อยเยนไปจนถึงหลักหมื่นเยน ยิ่งถ้าเป็น
ของศาลเจ้าหรือวัดดังแล้วละก็ยิ่งแพง

ที่มา : <http://www.marumura.com/culture/?id=985>

เครื่องรางไม่ได้เป็นเพียงความเชื่อ มีไว้แล้วจะดี มีไว้แล้วจะแคล้วคลาด หากแต่คอยช่วย
เตือนใจให้เราสติ จะขับรถหรือเดินทางไปไหน ไม่ใช่ว่ามีแค่เครื่องรางคุ้มครองในการเดินทางก็จะรอด
แต่ต้องมีสติ เช่นเดียวกันหากชีวิตคู่จะราบรื่น มีความสุขสมหวังตลอดไป มีเครื่องรางความรักไปก็
อาจจะไม่มีประโยชน์ใดๆ เลย หากคู่รักไม่รู้จักรักเข้าอกเข้าใจกัน ไม่ให้อภัยให้กัน ไม่ใส่ใจซึ่งกันและกัน
ดังนั้นการได้เห็นเครื่องราง ก็จะทำให้เราได้สติว่าควรทำอย่างไรกับชีวิต นั่นก็น่าจะเป็นประโยชน์
สูงสุดของการมีเครื่องรางติดกายแล้ว

ความเชื่อเกี่ยวกับสิ่งของ

ถุงเงิน จะนำความร่ำรวย มีโชคลาภ วาสนาดี
กลอง จะมีชื่อเสียงกว้างไกล มีคนนับหน้าถือตา
น้ำเต้า จะร่ำรวย มีความสุข
รองเท้าเกี๊ยะ จะต้องเดินทางไปพบความสำเร็จ
ดอกท้อ ความรักจะราบรื่น
ไบสน จะคุ้มครองปลอดภัย และการค้าเจริญรุ่งเรือง
ภูเขาฟูจิ จะมีโชคมาก ลาภใหญ่

ความเชื่อเกี่ยวกับสีต่างๆ

สีชมพู ความรักจะสมหวัง
สีดำ คุ้มครองให้ปลอดภัย
สีเหลือง เงินทอง โชคลาภ
สีขาว สีฟ้า สีน้ำเงิน มีความสุขกับสิ่งต่างๆ
สีแดง การงานราบรื่น ไม่มีอุปสรรค
สีม่วง สุขภาพแข็งแรง
สีเทา โชคดี
สีส้ม ความร่ำรวย สดใส มีความสุข
สีเขียว ให้สมปรารถนาและช่วยด้านการเรียน

คนทั่วไปอาจมองว่าประเทศญี่ปุ่นเป็นประเทศที่มีเทคโนโลยีล้ำสมัย ประชาชนมีการศึกษาสูง และไม่ได้นับถือศาสนาใดเป็นหลัก แต่อย่างไรก็ตามคนญี่ปุ่นก็ยังเชื่อในเรื่องการพกเครื่องรางที่จะช่วยบันดาลสิ่งดีๆ ให้แก่ตนหรือปัดเป่าสิ่งชั่วร้ายออกไปได้ และเครื่องรางนี้เรียกว่า “โอะมะโมะริ

(お守り)”

โอะมะโมะริ มาจากคำว่า “มะโมะริ (守り)” ซึ่งหมายถึง การพิทักษ์ปกป้อง การคุ้มครอง โอะมะโมะริ มีความหมายอย่างกว้างๆก็คือ เครื่องราง อาจแตกต่างกันไปตามแต่ละประเทศ ถ้าจะยกตัวอย่างให้เห็นชัดก็เช่น ไม้กางเขน พระเครื่อง หรือแม้แต่ power stone ต่างๆ แต่ในประเทศญี่ปุ่น “โอะมะโมะริ” มักจะหมายถึง เครื่องรางที่ผู้ไปนมัสการขอพรที่วัดหรือศาลเจ้าซื้อหรือได้รับมา มีลักษณะเป็นถุงผ้าเล็กๆแบนๆ มีเชือกมัดปิดปากถุง

โอะมะโมะริ มีทั้งเพื่ออธิษฐานขอพรให้เกิดสิ่งดีๆ เช่น โชคดี โชคลาภ การค้ารุ่งเรือง สุขภาพแข็งแรง หรือขอให้ปิดเป่าสิ่งร้ายๆ เช่น ป้องกันจากอุบัติเหตุ ป้องกันจากวิญญาณร้าย โอะมะโมะริเป็นเครื่องรางประเภทที่ต้องพกติดตัวและเป็นของใครของมัน ในขณะที่ “โอะฟุตะ (おふた)” ซึ่งเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์อีกชนิดหนึ่ง มีลักษณะเป็นแผ่นป้ายจะใส่วางไว้ที่บ้านหรือที่ทำงานเพื่อคุ้มครองสถานที่นั้นๆ จะไม่เคลื่อนย้ายไปไหน

เนื่องจากโอะมะโมะริมีจุดประสงค์เพื่อให้พกพาไปไหนมาไหนได้สะดวกจึงออกแบบมา มีขนาดเล็ก ส่วนใหญ่จะมีขนาดที่สามารถวางไว้ในมือเพียงข้างเดียวได้ แต่ถ้าเป็นประเภทที่ใช้ติดไว้บนรถไฟหรือรถยนต์ก็อาจมีขนาดใหญ่กว่านั้นเล็กน้อย

โอะมะโมะริจะทำจากผ้าทอเนื้อค่อนข้างหนาซึ่งทอด้วยด้ายเงิน ด้ายทอง หรือด้ายสี ตัวถุงผ้านี้ทั้งส่วนหัวท้ายซ้ายขวามักจะทำให้ไม่มีมุม สิ่งที่บรรจุภายในแตกต่างกันไป เช่น พระสูตร สิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่เชื่อว่ามีเทพเจ้าสถิตอยู่ ซึ่งทำจากกระดาษ ไม้ ผ้า หรือโลหะ แล้วใช้เชือกปิดปากถุง

การใช้ผ้าเนื้อหนาและใช้เชือกปิดปากถุงทำให้ไม่สามารถมองเห็นภายในถุงนอกจากจะตอบสนองความต้องการให้พกพาได้สะดวกแล้ว ยังมีความหมายว่าเป็นกักเก็บสิ่งที่มีพลังเอาไว้ภายใน และเมื่อเราพกพาเครื่องรางนี้ไปก็จะเป็นการเพิ่มพลังให้กับตัวเอง ป้องกันอันตรายรอบๆตัวได้

สิ่งที่บรรจุอยู่ในโอะมะโมะริจะขึ้นอยู่กับว่าเป็นโอะมะโมะริจากศาลเจ้าชินโตหรือวัดพุทธ โอะมะโมะริจากศาลเจ้าชินโต ภายในจะบรรจุสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่เชื่อว่ามีเทพเจ้าสถิตอยู่ เช่นแผ่นป้ายสลักชื่อของเทพเจ้า บทสวด รูปจำลองของเทพเจ้า ในขณะที่โอะมะโมะริจากวัดพุทธ ภายในบรรจุรูปสลักของพระประธานหรือผู้ก่อตั้งวัด หรือพระสูตร

โอะมะโมะริแบ่งได้เป็นหลายประเภทตามเรื่องที่ต้องการอธิษฐานขอพร เช่น

โอะมะโมะริด้านสุขภาพแข็งแรง

ที่มา : <http://anngle.org/th/j-culture/culture/omamori.html>

โอมะโมะริด้านเงินทอง

โอมะโมะริด้านคู่ครอง

โอมะโมะริด้านการเรียน

โอมะโมะริด้านการเดินทางปลอดภัย

ที่มา : <http://anngle.org/th/j-culture/culture/omamori.html>

ในปัจจุบันนี้ โอมะโมะริมีรูปแบบหลากหลายมากขึ้น ไม่ได้มีเฉพาะทรงถุงผ้าเท่านั้น มีแบบที่สามารถมองเห็นพระสูตรหรือคำอวยพรข้างในได้ เพราะเชื่อว่าจะช่วยป้องกันสิ่งร้ายๆไม่ให้เข้ามาใกล้ได้ ระยะหลังมานี้ เพื่อให้พกพาสะดวกมากยิ่งขึ้น จึงออกแบบให้ภายนอกหุ้มด้วยพลาสติก และที่ส่วนปลายของเชือกที่มัดปากถุงก็มีตัวจุดติดกระจุกติดอยู่ นอกจากนี้ เพื่อทำให้ผลิตได้ง่ายและลดต้นทุน ก็มีการเปลี่ยนมาใช้วัสดุที่ทำจากเส้นใยสังเคราะห์ พลาสติก หรือเรซิน

ที่มา : <http://anngle.org/th/j-culture/culture/omamori.html>

โอมะโมะริบางแห่งยังนำตัวคาแรกเตอร์มาทำเป็นลวดลายอีกด้วย

ที่มา : <http://anngle.org/th/j-culture/culture/omamori.html>

การพกโอะมะ โมะริเพื่อให้ได้รับพรตามที่ปรารถนาควรพกติดตัวไว้เสมอ อาจพกไว้ในกระเป๋าถือหรือกระเป๋าสตางค์ ถ้าหากจะเก็บไว้ในบ้านก็ควรเก็บไว้ในที่ที่มองเห็นได้ และพยายามวางไว้ในตำแหน่งที่สูงที่สุดเท่าที่จะทำได้

สิ่งพิเศษอย่างหนึ่งของโอะมะ โมะริที่แตกต่างจากเครื่องรางทั่วไปที่เรารู้จักก็คือ โอะมะ โมะริจะมีขอบเขตระยะเวลาที่จะให้ผลตามคำอธิษฐาน โดยปกติ โอะมะ โมะริจะคุ้มครองและมีผลกับเราได้ดีที่สุดในช่วงเวลา 1 ปี จริงๆแล้วไม่ใช่ว่าพอครบหนึ่งปีแล้ว โอะมะ โมะริจะเสื่อมสภาพไปหรือหมดความศักดิ์สิทธิ์หรอก แต่ว่าเมื่อเราพกพาโอะมะ โมะริไปที่ต่างๆ ก็อาจ “สกปรก” และ “แปดเปื้อน” สิ่งไม่ดีต่างๆ ก็จะทำให้ไม่สามารถแสดงผลได้เต็มที่

โอะมะ โมะริเป็นเครื่องรางที่ไว้เคารพบูชา ดังนั้นเมื่อถึงเวลาต้องเปลี่ยนใหม่ก็ควรทำด้วยความเคารพเพราะเชื่อว่าภายในเป็นที่ที่เทพเจ้าสถิตอยู่ เมื่อจะเปลี่ยนใหม่ ให้นำโอะมะ โมะริที่เราพกมาตลอดปีไปคืนที่ศาลเจ้าหรือวัดที่เราได้โอะมะ โมะรินั้นมา แล้วศาลเจ้าจะจัด “คะกะริบิ (篝火)” เพื่อเผาโอะมะ โมะริ ถ้าหากไม่สามารถไปคืนที่ศาลเจ้าหรือวัดที่ได้รับ โอะมะ โมะรินั้นมาได้ ก็ไม่ต้องกังวลสามารถนำไปคืนที่ศาลเจ้าหรือวัดอื่นแทนได้ แต่ต้องจำไว้ว่าหากรับมาจากศาลเจ้าก็ให้นำไปคืนที่ศาลเจ้า หากรับมาจากวัดก็ให้นำไปคืนที่วัด แต่ถ้าไม่สะดวกที่จะไปคืนได้ ก็สามารถเผาเองได้ โดยใช้กระดาษขาวห่อแล้วโปรยด้วยเกลือจึงค่อยเผา กระดาษขาวและเกลือนี้สื่อถึง “การชำระล้างให้บริสุทธิ์” “โอะมะ โมะริ” ของญี่ปุ่นนี้จะว่าไปก็คงเหมือนเครื่องรางที่เราคุ้นเคยกันดี ช่วยคุ้มครองให้ปลอดภัยและพบเจอกับสิ่งที่ดี แต่อาจแปลกกว่าตรงที่มีแบ่งเป็นประเภทเฉพาะเจาะจงและมีการออกแบบให้เข้ากับยุคสมัย

4. เพื่อให้เข้าใจความเชื่อและการใช้เครื่องรางในแบบต่างๆทั้งไทยและญี่ปุ่น

แบบสอบถาม(Questionnaire) เป็นเครื่องมือวิจัยชนิดหนึ่งที่นิยมใช้กันมากในหมู่นักวิจัย ทั้งนี้ เพราะการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามเป็นวิธีที่สะดวกและสามารถใช้ชีวิตได้อย่างกว้างขวาง แบบสอบถามส่วนใหญ่จะอยู่ในรูปของคำถามเป็นชุดๆ ที่ได้ถูกรวบรวมไว้อย่างมีหลักเกณฑ์และเป็นระบบ เพื่อให้วัดสิ่งที่ผู้วิจัยต้องการจะวัดจากกลุ่มตัวอย่างหรือประชากรเป้าหมายให้ได้มาซึ่งข้อเท็จจริง ทั้งในอดีต ปัจจุบันและการคาดคะเนเหตุการณ์ในอนาคต การเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามสามารถทำได้ด้วยการสัมภาษณ์หรือให้ผู้ตอบตอบด้วยตนเอง สำหรับบทความนี้จะมุ่งเน้นที่การสร้างแบบสอบถามสำหรับผู้ตอบด้วยตนเอง เพื่อให้ให้นักวิจัยหรือผู้ที่สนใจสามารถสร้างแบบสอบถามที่ตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยและเหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่างหรือประชากรเป้าหมาย อันจะนำมาซึ่งผลการวิจัยที่ความถูกต้องและเชื่อถือได้มากที่สุด

จากการทำแบบสอบถามเรื่อง “ความเชื่อและเครื่องรางของขลัง” ของไทยและญี่ปุ่น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เข้าใจความเชื่อและการใช้เครื่องรางในแบบต่างๆทั้งไทยและญี่ปุ่น ซึ่งเป็นการสุ่มตัวอย่างจากกลุ่มคนจำนวนทั้งสิ้น 100 คน (คิดเป็น 100%) ทั้งเพศชายและเพศหญิง ซึ่งผู้วิจัยต้องการที่จะทราบถึงความนิยมหรือความเป็นไปได้ว่าคนไทยมีความเชื่อเรื่องใดเป็นส่วนใหญ่ และมีความศรัทธามากน้อยเพียงใด เพื่อเปรียบเทียบทั้งในความเชื่อของไทยและเครื่องรางของไทยกับความเชื่อของญี่ปุ่นและเครื่องรางญี่ปุ่น ซึ่งในแบบสอบถามได้จัดทำขึ้นเป็น 3 ส่วน โดยแบ่งออกเป็น ส่วนข้อมูลส่วนตัว ส่วนความเชื่อของไทย และส่วนความเชื่อและเครื่องรางญี่ปุ่น

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “เครื่องราง (Omamori) : ความเชื่อนิยมของชาวอาทิตย์อุทัย” เป็นการนำเสนอผลการวิจัยในรูปแบบของการตอบแบบสอบถามที่ได้จากการเก็บข้อมูลโดยการสุ่มกลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งหมด 100 คนเป็นชายและหญิงที่มีอายุแบ่งเป็นช่วงวัย ทำให้เห็นผลลัพธ์ได้อย่างชัดเจน

	ชาย (%)	หญิง (%)
อายุต่ำกว่า 20 ปี	8	17
อายุ 21-39 ปี	14	40
อายุ 40 ปีขึ้นไป	9	12
รวม	31	69

ผลการวิจัย ในส่วนที่ 1 การเก็บรวบรวมข้อมูลได้จาก กลุ่มคนจำนวน 100 คน

จากการเก็บรวบรวมได้จาก กลุ่มคนจำนวน 100 คน เป็นผู้ชายจำนวน 31 คน เป็นผู้หญิงจำนวน 69 คน โดยที่เพศชายที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี จำนวน 8 คน อายุ 21-39 ปี จำนวน 14 คน และอายุ 40 ปีขึ้นไปจำนวน 9 คน และเพศหญิงที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี จำนวน 17 คน อายุ 21-39 ปี จำนวน 40 คน และอายุ 40 ปีขึ้นไป จำนวน 12 คน

ในส่วนของข้อมูลส่วนตัว ได้สอบถามถึงสถานภาพของบุคคล โดยส่วนใหญ่แล้วจะเป็น นักเรียน/นักศึกษา ถึง 64% รองลงมาที่เป็น ข้าราชการ 13% พนักงาน/ลูกจ้าง 10% กู้ขาย/ธุรกิจส่วนตัว 8% เกษตรกร 2% แม่บ้าน/ไม่ได้ประกอบวิชาชีพ 2% และรับจ้างทั่วไป 1%

จากการสุ่มกลุ่มตัวอย่างจำนวน 100 คนนั้น ทำให้พบว่ากลุ่มคนส่วนใหญ่มาจาก ภูมิลำเนาทางภาคกลางเป็นอันดับ 1 ได้แก่ กรุงเทพฯ นครปฐม ราชบุรี กาญจนบุรี และสุพรรณบุรี

ภูมิลำเนา	คน (%)
ภาคกลาง	58
ภาคเหนือ	13
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ/ตะวันออก	12
ภาคใต้	17

ตามแบบสอบถามมีการสอบถามถึงประสบการณ์การไปประเทศญี่ปุ่น ซึ่งได้คำตอบดังนี้

ประสบการณ์การไปประเทศญี่ปุ่น	คน (%)
ไม่เคย	64
กำลังจะไป	12
เคย	24

มีผู้ที่ไม่เคยเดินทางไปประเทศญี่ปุ่นมีจำนวน 64% ของกลุ่มคนจำนวนทั้งหมด และมีผู้ที่คาดการณ์ว่าจะเดินทางไปประเทศญี่ปุ่นภายในปีนี้ มีมากถึง 12% และผู้ที่เคยไปประเทศญี่ปุ่น มีจำนวน 24% ซึ่งได้สอบถามต่อว่าผู้ที่เคยไปประเทศญี่ปุ่น มีวัตถุประสงค์คืออะไร จำนวน 6% ตอบว่าไปเที่ยวพักผ่อน จำนวน 14% ตอบว่า ไปทัศนศึกษาและดูงาน และจำนวน 4% ตอบว่า ศึกษาเล่าเรียนภาคฤดูร้อน

โดยที่เมือง/จังหวัดที่มีผู้ไปมากที่สุด คือ เกียวโต โอซาก้า นารา โตเกียว โยโกฮาม่า และซัปโปโร ตามลำดับ

ผลการวิจัย ในส่วนที่ 2 ของแบบสอบถามซึ่งเกี่ยวกับ ความเชื่อของไทย

พบว่า จากจำนวนของตัวอย่างบุคคลที่ได้สุ่มมาทั้งหมด 100 คนนั้น มีจำนวนผู้ที่มีความเชื่อในด้านต่างๆทั้งสิ้น 96 คน และจำนวนผู้ที่ไม่เชื่อในความเชื่อด้านต่างๆจำนวน 4 คน

จากการสอบถามถึงสาเหตุที่บุคคลไม่มีความเชื่อ กล่าวว่า เพราะไม่เคยคิดว่าความเชื่อต่างๆจะเกิดขึ้นจริง ซึ่งจะต้องหาทางพิสูจน์ว่าสิ่งนั้นเป็นสิ่งที่มองเห็น จับต้องได้ (เป็นรูปธรรม) เมื่อไม่สามารถจับต้องได้หรือเห็นได้จริง จึงไม่คิดว่า เชื่อว่ามีอยู่จริง และอีกเหตุผลหนึ่ง ที่มีคนตอบว่า วิทยาศาสตร์เท่านั้นที่เป็นจริง สิ่งใดๆที่เกิดขึ้นมาทั้งหมด ล้วนเป็นสิ่งที่วิทยาศาสตร์พิสูจน์ได้ ถ้าหากพิสูจน์ไม่ได้ก็ถือว่าไม่มีอยู่จริง โดยกลุ่มบุคคลนี้ ไม่มีความเชื่อในเรื่องของสิ่งที่เหนือมนุษย์ อาทิ วิญญาณ/ผีสาวเทวดา เรื่องโชคลาง เครื่องรางของขลังใด รวมถึงการบนบานสานกล่าว ก็ตาม และยังมีอีกหนึ่งที่บอกว่า

ตนเองเชื่อถือในความเป็นพระเจ้า (Believe in Jesus) ดังนั้นจึงไม่มีความเห็นเกี่ยวกับความเชื่อในรูปแบบของไทย

ตารางสรุป จำนวนคนที่มีความเชื่อในด้านต่างๆ มาก ปานกลาง น้อย หรือไม่มีความเชื่อในด้านนี้ โดยให้ค่าคะแนนของ มาก=4 ปานกลาง=3 น้อย=2 ไม่เลย=1 ได้ดังนี้

ด้านความเชื่อต่างๆ	4	3	2	1	รวม
ความเชื่อในปรากฏการณ์ธรรมชาติ	31	42	15	8	288
ความเชื่อเกี่ยวกับขากกลางบ้าน	5	31	25	35	198
ความเชื่อเกี่ยวกับฤกษ์ยาม นิमित การประกอบพิธีต่างๆ	26	40	22	8	276
ความเชื่อเกี่ยวกับลักษณะของคนและสัตว์	20	40	28	8	264
ความเชื่อทางศาสนา	36	43	11	6	301
ความเชื่อเกี่ยวกับการทำมาหากินและอาชีพ	25	50	14	7	285
ความเชื่อเกี่ยวกับประเพณี เช่น การขึ้นบ้านใหม่	30	42	20	4	290
ความเชื่อเรื่องโชคลาง	36	41	11	8	297
ความเชื่อในเครื่องรางของขลัง	21	40	27	8	266
ความเชื่อเรื่องวิญญาณ /ผีสาวเทวดา	25	47	14	10	279
ความเชื่อเกี่ยวกับเลขดี เลขร้าย วันดี วันร้าย	25	35	20	16	261
ความเชื่อเรื่องการบนและการแก้บน	33	27	23	13	272
ความเชื่อเรื่องเคล็ดและแก้เคล็ด	18	30	34	14	244
ความเชื่อเรื่องตากระตุก ขวาร้าย ซ้ายดี	15	33	30	18	237
ความเชื่อเรื่องร้องเพลงตอนทำกับข้าว ได้สามี/ภรรยาแก่กว่า	8	21	32	35	194
ความเชื่อเรื่องกระจกแตก	10	23	35	28	207
ความเชื่ออื่นๆ.....	11	20	12	4	132

จากตารางที่สรุปผลการทำแบบสอบถามนั้น ทำให้พบว่า กลุ่มตัวอย่างจำนวน 100 คน มีความเชื่อที่แตกต่างกันในแต่ละด้าน โดยแบ่งเป็นความเชื่อที่มีคนเชื่อมากที่สุด และความเชื่อที่มีคนเชื่อ น้อยที่สุด 3 ลำดับ ดังนี้

1.ความเชื่อที่มีคนเชื่อถือและศรัทธามากที่สุด คือ ความเชื่อทางศาสนา 301 % ความเชื่อเรื่อง โศคลาง 297 % และความเชื่อเกี่ยวกับประเพณี เช่น การขึ้นบ้านใหม่ 290 %

2.ความเชื่อที่มีคนเชื่อถือและศรัทธาน้อยที่สุด คือ ความเชื่อเรื่องร้องเพลงตอนทำกับข้าว ได้ สามี/ภรรยาแก่กว่า 197 % ความเชื่อเกี่ยวกับขากกลางบ้าน 198 % และความเชื่อเรื่องกระจกแตก 207 %

ในความเชื่อที่นอกเหนือจากที่ได้กล่าวมา ยังมีความเชื่ออื่นๆที่เป็นที่สนใจและได้รับความนิยมนั้นมีคนให้ความเชื่อถืออยู่อีกมากมาย เช่น ความเชื่อที่ว่า เมื่อจิ้งจกทักก่อนออกจากบ้านจะเกิดความไม่ ดี คุณคงติดกันเกิน 2 ครั้งใน 6 เดือนจะไม่ดีต่อตนเอง สีถูกโฉลกและสีที่ไม่ถูกโฉลก เจ้ากรรมนายเวร การเวียนว่ายตายเกิด

จำนวนผู้ที่มีสิ่งศักดิ์สิทธิ์พกติดตัว / ศรัทธาในสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ดังนี้

สิ่งที่พกติดตัว	คน (%)
สร้อยพระ	73
สายสิญจ์	34
ตะกุด	2
ลูกประคำ	2
จตุคามรามเทพ	3
ยันต์	5
เขี้ยวเสือ	0
อื่นๆ	16

จากตารางที่กล่าวมาข้างต้น เห็นได้ว่า กลุ่มตัวอย่างจำนวน 73 คน มีสิ่งศักดิ์สิทธิ์ปกติกตัวที่สำคัญ คือ สร้อยพระ เป็นสิ่งที่พกพาสะดวก สบาย และเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจยามที่รู้สึกไม่ดี หากมีสร้อยพระแล้วจะทำให้รู้สึกอบอุ่นใจขึ้นได้มากกว่าเดียว สร้อยพระส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับบุคคลที่นับถือหรือสักการะแตกต่างกันไป

รองลงมา คือ สายสิญจน์ ซึ่งเป็นสิ่งที่ยึดเหนี่ยวจิตใจที่ไม่ค่อยไปกว่า สร้อยพระ ส่วนใหญ่สายสิญจน์ จะได้รับมาจากพระ ที่ให้ศีลให้พระจึงเป็นสิ่งที่เคารพสักการะบูชาเป็นอย่างสูง หรือได้รับมาจากญาติผู้ใหญ่ต่างๆ เพื่อเป็นการรับขวัญและให้พรเช่นเดียวกัน เป็นสายสิญจน์ที่เป็นสีขาวบริสุทธิ์ หรือมักจะเป็นสีเหลืองเข้มก็ตาม

ส่วนเครื่องรางหรือสิ่งศักดิ์สิทธิ์อื่นๆที่พบเจอและเป็นที่ยอมรับกัน คือ พระพิฆเนศ ซึ่งมีใช่เป็นสร้อยพระไว้แขวนคอ แต่ยังเป็นสิ่งของเล็กๆที่ใส่ติดกระเป๋าติดตางค์ หรือเป็นรูปบูชาของค์พระพิฆเนศรก็ตามมาย เพื่อประสบความสำเร็จ ปราศจากอุปสรรคหรือให้แคล้วคลาดจากสิ่งร้ายๆทั้งปวงในชีวิต

จากผลการวิจัย เกี่ยวกับการพกเครื่องรางหรือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ติดตัวนั้น ส่วนใหญ่มีความเห็นอย่างไร จึงพบว่า ประมาณ 71% ตอบว่า เมื่อมีเครื่องรางหรือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ติดตัวนั้น มักจะรู้สึกสบายใจ มีความเชื่อมั่นในตัวเองมากกว่าตอนที่ไม่มีเครื่องรางหรือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ติดตัวนั้น สามารถปกป้องคุ้มครองปราศจากสิ่งร้ายๆได้ รวมถึงเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจให้เกิดความเข้มแข็งและความกล้าได้

ประมาณ 25% ตอบว่า รู้สึกเฉยๆ ไม่คิดว่าเครื่องรางหรือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ติดตัวนั้น จะมีอิทธิพลทำให้เกิดความรู้สึกสบายใจ ฉะนั้นจะมีหรือไม่มี ก็ไม่ทำให้เกิดสิ่งดีๆขึ้น เรื่องแบบนี้จึงอยู่ที่ตัวทำมากกว่า

ผลการวิจัย ในส่วนที่ 3 ความเชื่อและเครื่องรางญี่ปุ่น

จากการทำแบบสอบถามของกลุ่มบุคคลจำนวน 100 คน ได้ผลสรุปออกมาดังนี้

จำนวนคนที่รู้จักเครื่องรางญี่ปุ่น	คน (%)
รู้จัก	51
ไม่รู้จัก	49

จำนวนคนที่รู้จักเครื่องรางญี่ปุ่น มีทั้งหมด 51% พบว่า ในจำนวนนี้ เป็นกลุ่มคนที่เป็นักเรียน/นักศึกษามากที่สุด ซึ่งอยู่ในช่วงอายุ 16-24 ปี เนื่องจากเป็นช่วงวัยรุ่น จึงชอบที่จะศึกษาในสิ่งที่แปลกใหม่ และสนใจสิ่งรอบข้างมากขึ้นจนทำให้เห็นถึงความแตกต่างของสังคม ทั้งยังได้รับอิทธิพลมาจากวัฒนธรรมญี่ปุ่นบางส่วนที่สามารถเห็นและเรียนรู้ได้ในชีวิตประจำวัน อาทิ การ์ตูน หรืออนิเมชันญี่ปุ่น เกมส์ ซีรีส์ญี่ปุ่นบางเรื่อง เพลงญี่ปุ่น หรือบางคนนั้นชื่นชอบการแต่งตัวที่เป็นเอกลักษณ์ของญี่ปุ่น เช่น คอสเพลย์ เป็นต้น

ในปัจจุบันผู้ที่สนใจเรียนภาษาและวัฒนธรรมญี่ปุ่นจึงเพิ่มมากขึ้น และส่งเสริมให้เข้าใจในความเป็นญี่ปุ่นอย่างแพร่หลาย ซึ่งภาษาญี่ปุ่นเป็นภาษาที่สำคัญอย่างยิ่งในเวลานี้ เพราะเศรษฐกิจและสังคมที่เจริญก้าวหน้าไปเรื่อยๆ เทคโนโลยีใหม่ๆก็เริ่มเข้ามามากยิ่งขึ้น ตลอดจนวัฒนธรรมอันเก่าแก่สวยงาม และมีความเป็นเอกลักษณ์อันลึกซึ้งที่สืบต่อกันมาหลายชั่วอายุคนของชาวญี่ปุ่น จึงเป็นจุดเด่นและดึงดูดให้คนต่างชาติอยากสัมผัสถึงกลิ่นอายของความเป็นญี่ปุ่นอย่างแท้จริง เช่น พิธีชงชา การจัดดอกไม้ การสวมใส่กิโมโน หรือชุดยูคาตะในเทศกาลต่างๆ อย่างงดงาม

ไม่เพียงแต่ภาษาและวัฒนธรรมเท่านั้น ที่ดึงดูดคนจำนวนมากให้หลงใหล ทางด้านการท่องเที่ยวก็เป็นจุดที่น่าสนใจอย่างยิ่ง ซึ่งประเทศญี่ปุ่นอันเป็นดินแดนอาทิตย์อุทัย มีความงามในความ เป็นเมืองและชนบทได้อย่างลงตัว ธรรมชาติที่สวยงามและโดดเด่น ฤดูกาลแตกต่างกันก็สามารถทำ

ให้นักท่องเที่ยวเดินทางมายังประเทศญี่ปุ่นได้อย่างไม่ขาดสาย เป็นประเทศที่สวยงามและคงความเป็นญี่ปุ่นได้อย่างดี

ในกลุ่มนักเรียน/นักศึกษานั้น ได้แบ่งเป็นสองประเภท คือ กลุ่มบุคคลที่เรียนภาษาญี่ปุ่น และกลุ่มบุคคลที่ไม่ได้เรียนภาษาญี่ปุ่น

กลุ่มบุคคลที่เรียนภาษาญี่ปุ่น จะมีความรู้ความเข้าใจในสิ่งต่างๆที่เกี่ยวข้องกับญี่ปุ่นเป็นพื้นฐาน มีความสนใจที่จะอยากรู้สิ่งใหม่ๆมากขึ้น จึงรู้จัก “เครื่องรางญี่ปุ่น” ทุกคน และมีไว้พกพาติดตัวเพื่อเป็นสิริมงคลกับตัวเอง โดยหาซื้อตอนที่ไปท่องเที่ยว ทักนศึกษาที่ประเทศญี่ปุ่น และหาซื้อจากร้านสินค้าญี่ปุ่นในประเทศไทย

กลุ่มบุคคลที่ไม่ได้เรียนภาษาญี่ปุ่น ที่รู้จักเครื่องรางญี่ปุ่น มาจากการที่ติดตามชมอนิเมชันญี่ปุ่น การอ่านการ์ตูน หรือการที่ไปท่องเที่ยวที่ประเทศญี่ปุ่นแล้วซื้อเครื่องรางญี่ปุ่นกลับมาฝากญาติพี่น้องหรือเพื่อนนั่นเอง แต่บางคนไม่รู้ว่าประโยชน์ที่แท้จริงของเครื่องรางญี่ปุ่นคืออะไร เนื่องจากเห็นว่ามียีสันและรูปแบบที่น่ารัก สวยงาม เหมาะสมสำหรับไปเป็นของฝาก

ในกลุ่มของผู้ที่ทำงานแล้ว ที่รู้จักเครื่องรางญี่ปุ่น อันเนื่องมาจากการที่ได้ไปสัมมนา คุยงาน หรือไปท่องเที่ยวพักผ่อนกับครอบครัว ถ้าไปกับบริษัท แน่แน่นอนว่าทางฝ่ายบริษัททัวร์หรือมัคคุเทศน์จะต้องแนะนำแต่สิ่งที่สำคัญๆและมีชื่อเสียงของแหล่งนั้นๆ ซึ่งก็ขาดไม่ได้ คือ จำพวกเครื่องรางญี่ปุ่น เป็นสิ่งที่ถ้าคนไทยเห็นแล้ว อย่างน้อยก็ต้องมีติดมือกลับไปบ้างสักอันหรือสองอัน เพราะเครื่องรางที่คนไทยนิยมมีติดตัวกันก็คือ พระเครื่อง สำหรับคนญี่ปุ่นแล้วเครื่องรางที่เรียกว่า Omamori จึงเป็นสิ่งสำคัญ อีกทั้งยังมีความเป็นเอกลักษณ์ โดดเด่น น่ารัก และสวยงามหลากหลายสีสัน ซึ่งแตกต่างกันไปตามแต่ละที่แต่ละถิ่น

สำหรับผู้ที่ไม่รู้จักเครื่องรางญี่ปุ่นเลย มีประมาณ 49% โดยส่วนใหญ่แล้ว จะเป็นนักเรียนหรือนักศึกษาที่ไม่ได้ให้ความสำคัญกับภาษาและวัฒนธรรมญี่ปุ่นมาก่อนเลย ไม่ได้ติดตามชมการ์ตูนหรืออนิเมชันใดๆทั้งสิ้น และบุคคลที่ทำงานแล้ว แต่ไม่เคยไปท่องเที่ยว ณ ประเทศญี่ปุ่น ไม่ได้ให้ความสำคัญ

สนใจที่จะศึกษาสิ่งต่างๆเกี่ยวกับญี่ปุ่น หรือเป็นบุคคลที่ไม่เคยเห็นเครื่องรางของขลังญี่ปุ่นมาก่อน
 นั้นเอง หรือแม้แต่คนที่มีอาชีพค้าขาย เกษตรกร หรือพนักงานทั่วไป ก็ไม่รู้จักเครื่องรางญี่ปุ่น
 เช่นเดียวกัน

ประเภทของเครื่องรางที่รู้จักกันส่วนใหญ่ คือ

ประเภทของเครื่องรางที่รู้จัก	คน (%)
1.Omamori/ป้ายนำโชค	49
2.แมวแก้ว	39
3. กระดิ่งลม	27
4. เหรียญ 5 เยน	15

ประเภทเครื่องรางที่คนส่วนใหญ่ถึง 49% รู้จัก คือ Omamori หรือที่เรียกกันว่า ถุงนำโชค ป้าย
 นำโชค นั้นเอง เนื่องจากคนที่มีเครื่องรางแบบ Omamori พกติดตัวอยู่ได้ให้ความรู้ที่ เครื่องรางที่เป็น
 แบบถุงผ้านั้นมีความหลากหลายทางความหมายและสีสันที่แตกต่างกันไปตามแต่ละท้องถิ่น ซึ่ง
 เครื่องรางแบบ Omamori จะมีอักษรอยู่ทั้งสองข้างของถุงผ้าหรือป้าย ด้านหนึ่งจะระบุชัดเจนไปในเรื่อง
 ใดเรื่องหนึ่ง เช่น เพื่อให้ประสบความสำเร็จในการเรียน เพื่อให้สอบเข้าได้ เพื่อให้ความรักราบรื่น
 เพื่อให้มีสุขภาพแข็งแรง เพื่อให้เดินทางปลอดภัย เป็นต้น ส่วนอีกด้านหนึ่งมักจะระบุที่มาของวัดหรือ
 ศาลเจ้าแห่งนั้น และว่ากันว่าห้ามเปิด Omamori เด็ดขาด ไม่อย่างนั้นจะไม่ขลัง ไม่ศักดิ์สิทธิ์ หรือเสื่อม
 ลงนั่นเอง

รูปภาพของเครื่องรางแบบ Omamori แบบต่างๆ

ที่มา : http://en.marumura.com/japanist_monthly/?id=959

ประเภทเครื่องรางที่คนรู้จักและนิยมกันเป็น อันดับที่สอง คือ แมวกวัก หรือ แมวนำโชค ประมาณ 39% โดยที่แมวนำโชคจากประเทศญี่ปุ่น คนญี่ปุ่นมักจะเรียกว่า “มานะกินะโกะ” หมายถึง แมวที่ทำหน้าที่เชื้อเชิญโชคลาภให้แก่ผู้เป็นเจ้าของ ซึ่งแมวกวัก มีลักษณะท่าทางที่หลากหลาย ดังนี้ กวักซ้าย จะโชคดีเรื่องการทำงาน กวักขวา จะมีโชคลาภ แมวถือลูกแก้ว หรือแมวพนมมือ เป็นการขอพรให้ประสบความสำเร็จและมีความสุข เป็นต้น

ที่มา : <http://www.luckyandcharm.com:81/content--4-5404-79309-2.html>

เครื่องรางที่เป็นที่นิยมอีกอย่างก็คือ กระจดิงลม มีจำนวนคนที่รู้จักประมาณ 27% ในปัจจุบัน กระจดิงลมกำลังได้รับความนิยมเป็นอย่างมาก เนื่องจากมีความเชื่อกันว่าการแขวนกระจดิงลมไว้ในจุดต่าง ๆ ภายในบ้าน นอกจากจะเป็นการประดับตกแต่งบ้านเรือนให้สวยงามแล้ว ยังเชื่อกันว่า กระจดิงจะช่วยเรียกโชคลาภ และขจัดสิ่งไม่ดีออกไป ดังนั้นเมื่อไปเยือนบ้านของคนญี่ปุ่น จึงมักจะได้ยินเสียงอันไพเราะและน่าหลงใหลของกระจดิงอันเล็กๆแต่สวยงามเสมอ

ที่มา : <http://www.weloveshopping.com/portal/plaza/detail.php?shopid=190456&productid=19513878>

ที่มา : <https://madsilence.wordpress.com/2009/08/18/ways-to-beat-the-heat-japan-style/>

เครื่องรางญี่ปุ่นชิ้นสุดท้าย ที่คนไทยนิยมเก็บไว้ในกระเป๋าตังค์ คือ เหรียญ 5 เยน คนที่รู้จักเครื่องรางชนิดนี้มีจำนวนทั้งหมด 15% คนไทยเชื่อว่า ถ้ามีวัตถุมงคลพกติดตัวไว้จะสามารถคุ้มครองเรายามมีภัยหรือมีอุบัติเหตุร้ายแรงได้ และอีกอย่างหนึ่ง ที่พกไว้ก็เพราะอยากให้สิ่งดีดี หรือสิ่งที่เราปรารถนานั้นเกิดขึ้นจริง ดังนั้น จึงมาทำความรู้จักว่าทำไม เหรียญ 5 เยน ถึงต้องพกใส่ไว้ในกระเป๋าตังค์ เหรียญ 5 เยน หรือที่ชาวญี่ปุ่นเรียกกันว่า “โกะเอินดามะ” นั้น มีสีและแบบค่อนข้างจะ

แตกต่างจากเหรียญญี่ปุ่นอื่นๆ โดยเหรียญนี้มีรูตรงกลาง พิมพ์ลายรูปวงข้าวและสายน้ำ และเนื่องจากผลิตขึ้นจากทองแดงและสังกะสี จึงทำให้ได้สีคล้ายทองคำ คู่มือค่าขึ้นมาทีเดียว

ชาวญี่ปุ่นนั้นไม่มีการทำบุญตักบาตรเหมือนบ้านเรา เขาจึงทำบุญโดยการบริจาคเป็นเงินแทน และส่วนใหญ่คนญี่ปุ่นก็จะนิยมใช้เหรียญ 5 เยนในกรณีนั้น โดยให้เหตุผลว่ามันถูกดี และอีกสาเหตุหนึ่งก็คือความเชื่อที่ว่ารูตรงกลางของเหรียญ 5 เยน หมายถึงสิ่งเลวร้ายจะผ่านช่องนี้ไปได้ และจะได้พบเจอแต่สิ่งดีดี และอีกสิ่งหนึ่งที่ทำให้เหรียญ 5 เยนมีความพิเศษมากกว่าเหรียญอื่นๆ นั่นก็เพราะคำว่า 5 เยน ในภาษาญี่ปุ่นคือ 五円 (go-en โกะเอ็น) ออกเสียงตรงกับคำว่า 縁 ซึ่งคันจิ 縁 มีความหมายว่า เป็นการขอพรจากเทพเจ้า นอกจากนี้ ยังมีความเชื่อที่ว่า หากมาคนเดียวก็จะได้พบเนื้อคู่ หากมาเป็นคู่ก็หมายถึงขอให้รักกันนานๆ และถ้ามาทั้งหมดครอบครัว ก็จะมี ความหมายว่าขอให้ทุกคนในครอบครัวมีความสุข เหรียญ 5 เยนจึงเป็นสัญลักษณ์ของความโชคดีนั่นเอง

นอกจากนำมาบริจาคแล้ว ก็ยังนิยมนำเหรียญ 5 เยน มาทำเป็นเครื่องรางสำหรับห้อยมือถือ ใช้เรียกเงินเรียกทองด้วย ด้วยเหตุนี้ เหรียญ 5 เยน จึงนับได้ว่าเป็นเครื่องรางที่พกพาสะดวกที่สุด

ที่มา : <http://www.marumura.com/culture/?id=1826>

ราคาส่วนใหญ่ของเครื่องรางที่ได้สอบถามจากกลุ่มบุคคล ดังนี้

ราคาประมาณ/ชิ้น	คน (%)
10-70 บาท	16
71-150 บาท	12
151-300 บาท	31
301-500 บาท	20
500 บาทขึ้นไป	9

พบว่าราคาส่วนใหญ่ในกลุ่มของผู้ที่เลือกซื้อเครื่องรางญี่ปุ่น มีราคาประมาณ 151-300 บาทต่อชิ้น ถึง 31% ถือว่าเป็นราคาที่พอดีไม่สูงหรือต่ำจนเกินไป จำพวกของชิ้นเล็กๆอย่างเครื่องรางถุงผ้า เป็นต้น

คนส่วนใหญ่ที่นิยมซื้อเครื่องรางญี่ปุ่นนั้น มาจากการที่ไปท่องเที่ยว ณ ประเทศญี่ปุ่น แล้วเห็นความสวยงามของวัตถุชิ้นเล็กๆที่มีรูปแบบอันโดดเด่น ซึ่งเป็นเอกลักษณ์ที่มีเสน่ห์ของญี่ปุ่น จึงได้ซื้อกลับไปเป็นของฝากแก่ญาติพี่น้อง คนในครอบครัวและเพื่อน หรือซื้อให้แก่ตนเอง เป็นความเชื่อที่ว่าหากมีเครื่องรางจำพวก Omamori ไว้พกติดตัวแล้วนั้น จะทำให้เกิดความสบายใจ และมีแต่สิ่งดีๆเข้ามา ทั้งยังปกป้องอันตรายและสิ่งชั่วร้ายไม่ให้มารบกวนอีกด้วย ซึ่งมีความหมายที่หลากหลายแล้วแต่กรณีของผู้ที่ต้องการจะซื้อ สีสันก็มีหลากหลายตามไปด้วย หรือผู้ที่พบเห็นตามแหล่งช้อปปิ้งของญี่ปุ่นในประเทศไทยก็มี ทั้งยังมีขายในอินเทอร์เน็ตที่มีราคาไม่แพงอีกด้วย

เครื่องรางของไทยกับเครื่องรางของญี่ปุ่นมีความแตกต่างกันหรือไม่อย่างไร

จากกลุ่มตัวอย่างที่ได้ทำแบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 100 คน มีผู้ที่ตอบว่า แตกต่าง ผู้ที่ตอบว่า ไม่แตกต่าง และผู้ที่ตอบว่า ทั้งแตกต่าง และไม่แตกต่าง ทั้งสองอย่าง

ผู้ที่ตอบว่าไม่แตกต่าง มีความเห็นว่า เครื่องรางของไทยและเครื่องรางแบบญี่ปุ่นล้วนแล้วแต่เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจ ซึ่งเป็นสิ่งที่เป็นความเชื่อเหมือนกัน ในเรื่องของการทำมาหากิน การคุ้มครอง หรือการเดินทางต่างๆ มีไว้ใช้ป้องกันภัยอันตรายต่างๆทุกที่ไป เหมือนๆกัน

ผู้ที่ตอบว่าแตกต่าง มีความเห็นว่า เครื่องรางของไทยและเครื่องรางญี่ปุ่นมีความแตกต่างกันหลายอย่าง ที่เด่นชัดก็คือ รูปแบบ ลักษณะ สี สัน และความสวยงามของเครื่องรางญี่ปุ่น เป็นสิ่งที่ดึงดูดในคนซื้อมากขึ้น เพราะสามารถนำกลับไปเป็นของฝากให้แก่ญาติพี่น้องหรือเพื่อนได้ เครื่องรางญี่ปุ่นมีขนาดกระทัดรัด เหมาะสำหรับพกพาไปยังที่ต่างๆ และนิยมทำอย่างง่ายๆ แต่ให้ความรู้สึกสบายใจเมื่อมีสิ่งนี้ติดตัว ราคาย่อมเยา และสามารถพกพาได้ทั้งผู้หญิงหรือผู้ชาย ไม่ว่าจะอยู่ในวัยใดก็ตาม แต่เครื่องรางของไทยนั้นเน้นไปในทางพุทธศาสนาอย่างแท้จริง โดยให้ค่าความเก่าแก่และคงคลังแก่สิ่งนั้น ยิ่งแลดูเก่าแก่ยิ่งมีค่ามาก และเป็นທີ່เคารพบูชากราบไหว้อยู่เสมอ เป็นสิ่งที่ลบลู่มไม่ได้ เครื่องรางของคนไทยที่นิยมกันมาก คือ สร้อยพระ ที่ผู้คนจะนำมาแขวนคอไว้เพื่อให้ปกป้องรักษาตัวของเจ้าของให้พ้นจากอุปสรรคและอันตรายใดๆทั้งสิ้น ไม่ได้มีสี สัน ลวดลาย หรือรูปแบบที่สวยงามเหมือนเครื่องรางญี่ปุ่น แต่มีความเก่าแก่และศรัทธาอย่างสุดซึ้ง

สำหรับผู้ที่ตอบว่า ทั้งแตกต่างและไม่แตกต่าง ในส่วนของแตกต่างก็เป็นเรื่องของลักษณะภายนอกของเครื่องรางญี่ปุ่นและเครื่องรางไทย ที่เห็นได้ชัดเจนว่าแตกต่างกันมาก ในรูปแบบ ลักษณะ ลวดลาย ลูกเล่น และสี สัน และส่วนที่ไม่แตกต่าง ก็คือ ความเชื่อที่เหมือนกัน เป็นสิ่งที่ยึดเหนี่ยวจิตใจ เป็นสิ่งที่ทำให้จิตใจสงบ ปกป้องคุ้มครองในเกิดแต่สิ่งที่ดี และขับไล่สิ่งเลวร้ายทั้งปวง

จากคำถามในแบบสอบถามข้อสุดท้าย ที่ถามว่าอยากให้เครื่องรางของไทยมีลักษณะอย่างไร พบว่าจากกลุ่มคนจำนวนทั้งหมด 100 คน ได้มีความเห็นที่แตกต่างกันไป จึงได้ความคิดเห็นที่คนส่วนใหญ่ตอบว่าอยากให้เครื่องรางของไทยมีลักษณะดังนี้

เก่าแก่คู่มิมนต์ขลัง ประมาณ 50% ซึ่งมีจำนวนมากที่สุด และได้ให้ความเห็นว่า ถ้าเครื่องรางของไทยไม่มีความเก่าแก่และคงขลังก็จะไม่ทำให้เกิดความศรัทธาในเครื่องรางชิ้นนั้น เพราะส่วนใหญ่แล้วไม่ว่าจะเป็นพระพุทธรูป หรือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ใดก็ตามก็มักจะเป็นสิ่งที่มีประวัติอันยาวนาน เก่าแก่ และมีชื่อเสียงทางด้านของความศักดิ์สิทธิ์ เครื่องรางจึงเป็นสิ่งที่คนเรามักจะใช้ในการเคารพบูชาและเป็นสิ่งที่ใช้ขอพรเพื่อให้เกิดสิริมงคลแก่ตนเอง เพื่อเสริมบารมีให้นำทางชีวิตไปในทางที่ดีที่ควร ดังนั้นเครื่องรางของไทยที่เราเห็นมาตั้งแต่เด็กๆ และได้ใช้ในชีวิตประจำวันนั้นจึงไม่ได้หมายความว่าต้องมียุรูปแบบ ลวดลาย สี สัน ที่สวยและสะดุดตา หรือมีราคาแพงแต่อย่างใด เครื่องรางเป็นสิ่งที่ศรัทธาด้วยใจจริง มีความเชื่อมั่นและยึดถือเป็นอำนาจ ไม่เกี่ยวข้องกับรูปลักษณ์ภายนอก ดังนั้นเครื่องรางคือสิ่งที่ยึดเหนี่ยวจิตใจ แม้มีไว้กับตัวก็จะรู้สึกสบายใจและปลอดภัย แก่ตนเอง

พกพาได้ ประมาณ 44% เนื่องจากว่าเมื่อพูดถึงเครื่องรางของขลัง ทุกคนก็ต้องนึกถึงพระเครื่อง หรือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ชิ้นเล็กๆที่สามารถพกป้องและคุ้มครองสิ่งที่เป็นอันตรายได้และเป็นสิ่งที่สามารถพกพาติดตัวไปไหนได้อย่างสะดวกอีกเช่นกัน ไม่เล็ก ไม่ใหญ่จนเกินไป มีไว้เพื่อความปลอดภัย เป็นเครื่องเตือนสติว่าไม่ควรประมาทและให้นึกถึงพุทธศาสนาหรือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่มีอำนาจในเครื่องรางนั้นด้วย มักจะสังเกตเห็นได้จากรถยนต์ที่มีทั้งพระองค์เล็กๆแขวนไว้ที่หน้ารถ มีสร้อย สิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายเพื่ออำนวยความสะดวกในการใช้ขับขี่รถไม่ให้เกิดอันตราย จึงเป็นสิ่งที่คู่กับคนมาทุกรุ่นทุกสมัยอย่างแท้จริง หรือนักเรียนเตรียมสอบก็เช่นกัน ก่อนที่จะไปสอบอย่างน้อยก่อนออกจากบ้านก็ต้องไหว้พระแล้วอธิษฐานขอพร แล้วไหว้พ่อแม่ บางคนอาจจะมีพระองค์เล็กๆติดไว้ในกระเป๋าเสื้อ หรือแขวนคอไว้เพื่อให้อยู่ช่วยคุ้มครองตอนที่ทำข้อสอบ เป็นต้น

ดังนั้น เครื่องรางของไทยที่มีความเก่าแก่หรือมีมนตร์ขลัง และยังสามารถพกพาติดตัวไปได้สะดวกทุกที่ทุกเวลาจึงเป็นสิ่งที่คนไทยมีความเชื่อถือว่าเป็นเครื่องที่จะสามารถปกป้องคุ้มครองตนเองได้เป็นอย่างดี และเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวทางจิตใจไม่ให้เกิดความฟุ้งซ่าน เกิดความสงบและรู้สึกมั่นใจตัวเองมากยิ่งขึ้น

สรุปและอภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาว่าความเป็นมาที่ก่อให้เกิดความเชื่อเรื่องเครื่องรางที่เป็นที่นิยมของชาวญี่ปุ่น ศึกษาว่าเครื่องรางญี่ปุ่นมีรูปแบบลักษณะและความสำคัญอย่างไร เพื่อให้ทราบถึงความนิยมของชาวญี่ปุ่นที่สรรหาเครื่องรางในลวดลายรูปแบบต่างๆในการใช้เป็นเครื่องป้องกันภัยและเครื่อง辟邪ความโชคร้ายทั้งปวงและให้เข้าใจในความเชื่อและการใช้เครื่องรางในแบบต่างๆทั้งไทยและญี่ปุ่น

1. สรุปผลการวิจัย

จากการทำแบบสอบถามเรื่อง “ความเชื่อและเครื่องรางของขลัง” ของไทยและญี่ปุ่น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เข้าใจความเชื่อและการใช้เครื่องรางในแบบต่างๆทั้งไทยและญี่ปุ่น ซึ่งเป็นการสุ่มตัวอย่างจากกลุ่มคนจำนวนทั้งสิ้น 100 คน (คิดเป็น 100%) ทั้งเพศชายและเพศหญิง ซึ่งผู้วิจัยต้องการที่จะทราบถึงความนิยมหรือความเป็นไปได้ว่าคนไทยมีความเชื่อเรื่องใดเป็นส่วนใหญ่ และมีความศรัทธามากน้อยเพียงใด เพื่อเปรียบเทียบทั้งในความเชื่อของไทยและเครื่องรางของไทยกับความเชื่อของญี่ปุ่นและเครื่องรางญี่ปุ่น

จากกลุ่มคนจำนวน 100 คน เป็นผู้ชายจำนวน 31 คน เป็นผู้หญิงจำนวน 69 คน โดยที่เพศชายที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี จำนวน 8 คน อายุ 21-39 ปี จำนวน 14 คน และอายุ 40 ปีขึ้นไปจำนวน 9 คน และเพศหญิงที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี จำนวน 17 คน อายุ 21-39 ปี จำนวน 40 คน และอายุ 40 ปีขึ้นไป จำนวน 12 คน นั้น ซึ่งในส่วนที่เป็นความเชื่อของไทยนั้น พบว่ามีจำนวนผู้ที่มีความเชื่อในด้านต่างๆทั้งสิ้น 96 คน และจำนวนผู้ที่ไม่เชื่อในความเชื่อด้านต่างๆจำนวน 4 คน เนื่องจากทั้ง 4 คนเชื่อในความเป็นวิทยาศาสตร์มากกว่า

ความเชื่อของไทยที่ได้จากการวิจัยแบบสอบถามคือ ความเชื่อที่มีคนเชื่อถือและศรัทธามากที่สุด คือ ความเชื่อทางศาสนา 301 % ความเชื่อเรื่องโชคลาง 297 % ความเชื่อเกี่ยวกับประเพณี เช่น การขึ้นบ้านใหม่ 290 % และความเชื่อที่มีคนเชื่อถือและศรัทธาน้อยที่สุด คือ ความเชื่อเรื่องร้องเพลง

ตอนทำกับข้าว ได้สามี/ภรรยาแก่กว่า 197 % ความเชื่อเกี่ยวกับยากลางบ้าน 198 % และความเชื่อเรื่อง
กระจกแตก 207 % ส่วนเครื่องรางที่คนมักจะนิยมกันมาก คือ สร้อยพระ ซึ่งผู้คนประมาณ 71% กล่าวว่า
ว่า เมื่อมีเครื่องรางติดตัวแล้วจะทำให้รู้สึกสบายใจและมั่นใจมากยิ่งขึ้น

ความเชื่อและเครื่องรางของญี่ปุ่น พบว่า จำนวนคนที่รู้จักเครื่องรางญี่ปุ่น มีทั้งหมด 51% โดย
ที่เป็นกลุ่มนักเรียน/นักศึกษาส่วนใหญ่มีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับญี่ปุ่นเป็นอย่างดี และเป็นผู้ที่
นิยมความเป็นญี่ปุ่นอย่างการบริโภคสื่อญี่ปุ่น เป็นต้น เครื่องรางที่กลุ่มคนถึง 49% รู้จัก คือ Omamori
หรือถุงนำโชคนั่นเอง เนื่องจากความหลากหลายทางความหมายและสีสันทันที่แตกต่างกันไป จึงเป็นสิ่งที่
พกติดตัวไปไหนมาไหนได้อย่างสะดวก ซึ่งเป็นเอกลักษณ์อันโดดเด่นของญี่ปุ่นก็ว่าได้

เครื่องรางของไทยและเครื่องรางญี่ปุ่นมีความแตกต่างกันหลายอย่าง ที่เด่นชัดก็คือ รูปแบบ
ลักษณะ สีสันทัน และความสวยงามของเครื่องรางญี่ปุ่นเป็นสิ่งที่ดึงดูดในคนซื้อมากขึ้น เพราะสามารถนำ
กลับไปเป็นของฝากให้แก่ญาติพี่น้องหรือเพื่อนได้ เครื่องรางญี่ปุ่นมีขนาดกระทัดรัด เหมาะสำหรับ
พกพาไปยังที่ต่างๆ และนิยมทำอย่างง่ายๆ ส่วนที่ไม่แตกต่าง ก็คือ ความเชื่อที่เหมือนกัน เป็นสิ่งที่ยึด
เหนี่ยวจิตใจ เป็นสิ่งที่ทำให้จิตใจสงบ ปกป้องคุ้มครองในเกิดแต่สิ่งที่ดี และขับไล่สิ่งเลวร้ายทั้งปวง

2. การอภิปราย

จากการศึกษาข้อมูลและทำการวิจัยจากแบบสอบถามเกี่ยวกับเรื่อง “ความเชื่อและเครื่องรางของ
ขลัง” โดยได้จากการสุ่มกลุ่มคนจำนวน 100 คน ทำให้พบว่า กลุ่มคนที่มีความเชื่อในด้านๆต่างๆนั้นมีความ
ความเชื่อที่หลากหลายแตกต่างกันไปโดยที่เชื่อมากหรือน้อยก็ขึ้นอยู่กับบุคคล แต่ทั้งนี้ก็ยังพบว่า มีกลุ่ม
คนจำนวน 4 คน ที่ไม่เชื่อถือเรื่องใดๆทั้งสิ้น จากการสอบถามทำให้รู้ว่า พวกเขาจะเชื่ออย่างแท้จริงก็
ต่อเมื่อได้เห็นและสัมผัสกับตัวเองเท่านั้น และยังบอกว่าวิทยาศาสตร์ไม่ได้สอนให้เชื่ออะไรง่ายๆ ซึ่ง
ต้องมีหลักการและเหตุผลที่สอดคล้องกัน

ในเรื่องของสังคมและอายุก็เป็นส่วนหนึ่งที่เกี่ยวข้อง ทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจที่แตกต่างกัน
ไป ทั้งนี้เห็นได้จากการที่นักเรียนหรือนักศึกษาที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับภาษาญี่ปุ่น มักจะมีความรู้รอบตัว

ในเรื่องของญี่ปุ่นมากกว่าผู้ที่ไม่ได้ให้ความเข้าใจญี่ปุ่น เช่น พ่อค้าแม่ค้าที่ขายของอยู่ในตลาด เกษตรกรที่ทำงานในไร่ หรือพนักงานบริษัท ก็ตาม อาชีพที่แตกต่างกันก็ทำให้คนมีทักษะความรู้ที่แตกต่างกันไป และขึ้นอยู่กับความสนใจของบุคคลเป็นหลักเช่นกัน

จึงเห็นได้ชัดเจนว่าผู้ที่สนใจและเข้าใจถึงเรื่องเครื่องรางญี่ปุ่นมักจะเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับญี่ปุ่นไม่โดยตรงก็ทางอ้อม เช่น ผู้ที่เรียนภาษาญี่ปุ่น ผู้ที่ทำงานกับคนญี่ปุ่น ผู้ที่ชอบการ์ตูนหรืออนิเมชันญี่ปุ่น เป็นต้น

จากการวิจัยนี้ ทำให้เข้าใจว่ากลุ่มคนส่วนใหญ่เชื่อว่า เครื่องรางของไทยกับเครื่องรางญี่ปุ่นนั้น ถึงแม้จะแตกต่างกันในรูปแบบหรือลักษณะอันเป็นเอกลักษณ์ ที่สวยงามของเครื่องรางญี่ปุ่น แต่ก็ยังเป็นสิ่งที่ไม่ได้แตกต่างไปจากเครื่องรางของไทยที่ให้ความรู้สึกขลังและเก่าแก่ เนื่องจากเป็นเครื่องรางทางจิตใจที่เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจในเกิดแต่ความสงบและมั่นคง มีไว้เพื่อปกป้องคุ้มครองอันตรายหรือสิ่งเลวร้ายที่เข้ามา ทำให้เกิดความมั่นใจในการดำเนินชีวิตประจำวันได้อย่างสบายใจ

อ้างอิง

หนังสือ

กลุ่มวิทยาลัยครูภาคใต้. **สุราษฎร์ธานี**. สงขลา:กลุ่มวิทยาลัยครูภาคใต้, 2526.

ซิเอโกะ ฮิโรตะ. **สิ่งมงคลญี่ปุ่น**. กรุงเทพฯ : ภาษาและวัฒนธรรม, 2553.

ธวัช ปุณโณทก. **ความเชื่อพื้นบ้านอันสัมพันธ์กับวิถีชีวิตในสังคมอีสาน**. ในวัฒนธรรมพื้นบ้าน :

คติความเชื่อ. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528.

นฤมล มีศรี. **ความเชื่อเกี่ยวกับเครื่องรางของขลังที่มีผลกระทบต่องานโบราณคดี**. สารนิพนธ์ คณะ

โบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร. กรุงเทพฯ, 2545.

นารถฤดี วิวัตติกุล. **การดำรงอยู่ร่วมกันของกลุ่มความเชื่อผีเจ้านายและกลุ่มความเชื่อผีเทวดา**

กรณีศึกษา : ชาวลาวครั้ง หมูบ้านโคก ตำบลอุ้มถ้อง อำเภออุ้มถ้อง จังหวัดสุพรรณบุรี. สารนิพนธ์

คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร. กรุงเทพฯ, 2542.

บัณฑิต โรจน์อารยานนท์และคณะ. **รู้จักไทย เข้าใจญี่ปุ่น**. กรุงเทพฯ : สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี

(ไทย-ญี่ปุ่น), 2547.

พรศักดิ์ พรหมแก้ว. **ความเชื่อและพิธีกรรมเกี่ยวกับการนับถือผีกับบทบาททางสังคมของชาวไทย ที่นับ**

ถือศาสนาพุทธในภาคใต้. สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, 2544.

มณี พยอมยงค์. **ความเชื่อของคนไทย**. ในวัฒนธรรมพื้นบ้าน : คติความเชื่อ. กรุงเทพฯ :

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528.

มานิต มานิตเจริญ. **พจนานุกรมไทย**. พระนคร : เอกศิลปการพิมพ์, 2514.

รัชนีกร เศรษฐวิโร. โครงสร้างสังคมและวัฒนธรรมไทย. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช . สังคมวิทยา
ชนบท. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช, 2532.

ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2525. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์, 2525.

ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมศัพท์สังคมวิทยา อังกฤษ-ไทย ฉบับราชบัณฑิตยสถาน. กรุงเทพฯ : รุ่ง
ศิลป์การพิมพ์, 2524.

วรนุช งามเลิศกิตติยา. เครื่องรางของขลังรูปเต่า : กรณีศึกษาหลวงปู่หลิว ปณฺณโก วัดไร่แตงทอง อำเภอ
กำแพงแสน จังหวัดนครปฐม. สารนิพนธ์ คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร. กรุงเทพฯ, 2547.

ส.พรายน้อย. เล่าเรื่องเมืองญี่ปุ่น. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : พิมพ์คำ, 2548.

เสถียร พันธรังสี. ศาสนาเปรียบเทียบ. กรุงเทพฯ : แพร่พิทยา, 2513.

โสภา เสนชัย. ความเชื่อและรูปแบบวัตถุมงคลจตุคามรามเทพ. สาขาประวัติศาสตร์ศิลปะ วิทยานิพนธ์
บัณฑิต วิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร. กรุงเทพฯ, 2551.

สื่ออิเล็กทรอนิกส์

Anngle.th. [ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อ 22 ธันวาคม 2556. เข้าถึงจาก

<http://anngle.org/th/j-culture/culture/omamori.html>

Madsilence. [ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อ 21 มกราคม 2557. เข้าถึงจาก

<https://madsilence.wordpress.com/2009/08/18/ways-to-beat-the-heat-japan-style/>

Maneki Neko. [ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อ 21 มกราคม 2557. เข้าถึงจาก

<http://anngle.org/th/j-culture/culture/omamori.html>

Omamori : Japanese Amulet. [ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อ 22 ธันวาคม 2556. เข้าถึงจาก

http://en.marumura.com/japanist_monthly/?id=959

Omamori : เครื่องรางญี่ปุ่น. [ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อ 22 ธันวาคม 2556. เข้าถึงจาก

<http://www.marumura.com/culture/?id=985>

Tengu and Buddhism. [ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อ 12 กรกฎาคม 2556. เข้าถึงจาก

<http://japanesemythology.wordpress.com/tengu-and-buddhism/>

weloveshopping. [ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อ 21 มกราคม 2557. เข้าถึงจาก

<http://www.weloveshopping.com/portal/plaza/detail.php?shopid=190456&productid=19513878>

ความหมายของเครื่องรางนำโชค. [ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อ 12 กรกฎาคม 2556. เข้าถึงจาก

<http://www.turtlebiz.com/index.php?lay=show&ac=article&Id=538788783&Ntype=4>

เครื่องรางของขลังในสมัยก่อน. [ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อ 24 มกราคม 2557. เข้าถึงจาก

<http://www.pisit.in.th/home/kheruxngrang-khxng-khlang-ni-smay-kxn>

เครื่องรางญี่ปุ่น: เหรียญ 5 เยน. [ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อ 24 มกราคม 2557. เข้าถึงจาก

<http://www.marumura.com/culture/?id=1826>

ประเพณีความเชื่อจากอดีตสู่ปัจจุบัน. [ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อ 23 กรกฎาคม 2556. เข้าถึงจาก

http://my.dek-d.com/DestinyBlade/blog/?blog_id=10123292

วัฒนธรรมและศาสนาของญี่ปุ่น. [ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อ 21 มกราคม 2557. เข้าถึงจาก

http://my.dek-d.com/DestinyBlade/blog/?blog_id=10123292

แบบสอบถามเรื่อง ความเชื่อและเครื่องรางของขลัง

ส่วนที่ 1: ข้อมูลส่วนตัว

เพศ : หญิง ชาย อายุ :ปี เชื้อชาติ : สัญชาติ : ศาสนา :

ระดับการศึกษา : ประถมศึกษา มัธยมศึกษา อนุปริญญา/ปวส. ปริญญาตรี ปริญญาตรีขึ้นไป อื่นๆ

สถานศึกษา :

ภูมิลำเนา: จังหวัด.....

สถานภาพการทำงาน :

ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ พนักงาน/ลูกจ้างเอกชน ค้าขาย/ประกอบธุรกิจส่วนตัว (ไม่มีลูกจ้าง)

เกษตรกร รับจ้างทั่วไป/กรรมกร ค้าขาย/ประกอบธุรกิจส่วนตัว (มีลูกจ้าง) แม่บ้าน/ไม่ได้ประกอบอาชีพ

นักเรียน/นักศึกษา อื่น ๆ (ระบุ)

สถานที่ทำงาน : จังหวัด :

ท่านมีประสบการณ์ไปประเทศญี่ปุ่นหรือไม่ :

ไม่เคย

กำลังจะไป

เคย มีวัตถุประสงค์ในการไปเพื่ออะไร.....

.....ไปเมืองใด.....

ส่วนที่ 2 : ความเชื่อของไทย

ท่านมีความเชื่อหรือไม่ : มี ไม่มี

ท่านมีความเชื่อในเรื่องต่างๆที่กล่าวมานี้มากน้อยเพียงใด โดยใส่เครื่องหมาย ✓ ในช่องต่อไปนี้

ด้านความเชื่อต่างๆ	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่เลย
ความเชื่อในปรากฏการณ์ธรรมชาติ				
ความเชื่อเกี่ยวกับขากกลางบ้าน				
ความเชื่อเกี่ยวกับฤกษ์ยาม นิमित การประกอบพิธีต่างๆ				
ความเชื่อเกี่ยวกับลักษณะของคนและสัตว์				
ความเชื่อทางศาสนา				
ความเชื่อเกี่ยวกับการทำมาหากินและอาชีพ				
ความเชื่อเกี่ยวกับประเพณี เช่น การขึ้นบ้านใหม่				
ความเชื่อเรื่องโชคกลาง				
ความเชื่อในเครื่องรางของขลัง				
ความเชื่อเรื่องวิญญูณ /ผีสาวเทวดา				
ความเชื่อเกี่ยวกับเลขดี เลขร้าย วันดี วันร้าย				
ความเชื่อเรื่องการบนและการแก้บน				
ความเชื่อเรื่องเคล็ดและแก้เคล็ด				
ความเชื่อเรื่องตาคระตูก ขวร้าย ซ้ายดี				
ความเชื่อเรื่องร้องเพลงตอนทำกับข้าว ได้สามี/ภรรยาแก่กว่า				
ความเชื่อเรื่องกระจกแตก				
ความเชื่ออื่นๆ.....				

ท่านมีเครื่องรางหรือสิ่งศักดิ์สิทธิ์พกติดตัวหรือไม่ มี ไม่มี คือสิ่งใดบ้าง สร้อยพระ สายสิญจ์

ตะกุด ลูกประคำ จาคูคามรามเทพ ยันต์ เขี้ยวเสือ อื่นๆ.....

ท่านรู้สึกอย่างไร เมื่อมีเครื่องรางติดตัว :.....

ท่านคิดว่าเครื่องราง มีประโยชน์อย่างไรบ้าง.....

ส่วนที่ 3 : ความเชื่อและเครื่องรางญี่ปุ่น

ท่านรู้จักเครื่องรางญี่ปุ่นบ้างหรือไม่ รู้จัก ไม่รู้จักเลย

(ถ้ารู้จัก) จากแหล่งใด อินเทอร์เน็ต โทรทัศน์ การ์ตูน อนิเมชัน แหล่งซื้อป๊ิง

เพื่อนๆ ป้ายสินค้า/โฆษณา อื่นๆ.....

ประเภทของเครื่องรางที่ท่านรู้จัก มีอะไรบ้าง

ท่านมีไว้ในครอบครองหรือไม่ คือ.....

ราคาประมาณ 10-70 บาท 71-150 บาท 151-300 บาท 301-500 บาท มากกว่า 500 บาทขึ้นไป

สถานที่ที่ซื้อ/พบเห็น.....

เพราะเหตุใด ท่านถึงซื้อเครื่องรางญี่ปุ่น.....

ท่านคิดว่าเครื่องรางของไทยกับเครื่องรางของญี่ปุ่นมีความแตกต่างกันหรือไม่ ต่างต่าง ไม่แตกต่าง

อย่างไร.....

ท่านอยากให้เครื่องรางของไทยมีลักษณะอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

สวยงาม น่ารัก เท่ modern ขลัง เก๋เก๋ สีสันดูฉลาด หรรษา

ใช้ประโยชน์ได้ พกพาได้ อื่นๆ.....

ข้อเสนอแนะ.....